

DIJKDRIFT

JIBBE WILLEMS

De Nieuwe Toneelbibliotheek, Tekst #321
© 2016, Jibbe Willems
Eerste druk 2016

ISBN 978-94-6076-321-2
NUR 307

Niets uit deze uitgave mag worden opgevoerd of
verveelvoudigd zonder schriftelijke toestemming
van de schrijver en De Nieuwe Toneelbibliotheek

No part of this book may be reproduced in any
way without written permission from the writer
and De Nieuwe Toneelbibliotheek

De Nieuwe Toneelbibliotheek bestaat uit
Margreet Huizing
Connie Nijman
Ditte Pelgrom

Typografie en basis lay-out
Connie Nijman
Printwerk
Hollandridderkerk, Ridderkerk

info@denieuwetoneelbibliotheek.nl
Postadres
De Nieuwe Toneelbibliotheek
Willem Beukelsstraat 42
1097 CT Amsterdam

Dit boekje is online te bestellen op:
www.denieuwetoneelbibliotheek.nl

DIJKDRIFT

LIBRETTO

DEEL I
VAN EILANDEN,
EEN TRILOGIE

DE NIEUWE
TONEELBIBLIOTHEEK

Het stuk speelt zich af in een archaische toekomst. Een mannengemeenschap die zich afgesloten heeft van de wereld. Zonder vrouwen bouwen zij aan een enorme dijk die hen tegen het dodelijke water van de zee beschermt en die hen beschut tegen de wereld die buiten ligt.

Er klinkt een lage brom. Instrumenten die hun grondtoon hummen, stemmen die laag over de grond rommelen.

Zo nu en dan piept een jongen tevoorschijn. Hij zoekt een varkentje. Hij maakt knor- en lokgeluiden. Hij roept: 'Ici, porco porco porco, ici, porcolino porcolino porcolino!' ('Hier, varken varken varken, hier biggetje, biggetje, biggetje.') Hij verdwijnt achter een duin, verschijnt met het biggetje in zijn armen, hij kijkt erg vrolijk en verdwijnt, rennend, weer achter een duin.

In het midden van het mannengehucht staat, pontificaal in het zand, een woning die huis en altaar tegelijk is. Overal zandzakken die de wereld en het water buiten houden, een rokend vuurtje met een spit erboven en de jongen met het biggetje in zijn handen. Een man probeert het biggetje af te pakken, maar de jongen beschermt het – dat gebeurt vaker, als de mannen het beestje willen trappen of pijn doen, probeert de jongen het varkentje uit de handen van de mannen te houden.

5

Tijdens de scènes gaat het leven door, er wordt hout gehakt, graan verbouwd, het biggetje wordt gepest, de zeug wordt gemolken.

Personages:

Per Abba
De Mannen
De Jongen
De Vrouw

Dit is een tweetalige uitgave: op de linkerpagina's vindt u de tekst in Batavialatina – een taal waarin kerkelijk Latijn samen is gesmolten met het Nederlands.

Dit is een tweetalige uitgave: op de rechterpagina's vindt u de tekst in Batavia Moderna – de Nederlandse vertaling

I DIXIT DOMINA

I. I introitus

Per Abba roept op tot het gebed.

PER ABBA
Gloria Domina Femina
la Spiritua Sancta.
Amen. Alleluia.

Fratelli della terraarde,
luistere naar mihi,
want io kenne la ware ware
io kenne la waritas.

DE MANNEN EN DE JONGEN
Si, Per Abba.

PER ABBA
Frateli della terraarde,
ons benne op deze globus
om la Domina te dienerere
om la Femina te lauwere.

DE MANNEN EN DE JONGEN
Si, Per Abba.

8 Dijkdrift

PER ABBA
Ergo, fratelli della terraarde,
lauwere la Femina!

DE MANNEN EN DE JONGEN
La Femina! La Femina! La Femina!

ALLEN
Ella benne la Via Sancta.
Ella benne la Waritas.
Ella benne la Libertas.
Ella benne la Gloria.
Ella benne la Genada.
Ella benne la Leve na la Dodemors.

DE MANNEN EN DE JONGEN
La Femina! La Femina! La Femina!

PER ABBA
Zing por la Femina! Canta! Cantare!

DE MANNEN EN DE JONGEN
Si, Per Abba

10 Dijkdrift

I DE HEERIN SPREEKT TOT ONS

I. I voorspel

Per Abba roept op tot het gebed.

PER ABBA
Zalig is de Vrouwe Heerin
de Heilige Geeste.
Zo is het. Prijs haar.

Broeders van de aarde,
luister naar mij,
want ik weet wat werkelijk waar is
ik ken de waarheid.

DE MANNEN EN DE JONGEN
Ja, Per Abba.

PER ABBA
Broeders van de aarde,
wij zijn op deze bol
om de Heerin te dienen
om de Vrouwe te prijzen.

DE MANNEN EN DE JONGEN
Ja, Per Abba.

9

PER ABBA
Dus, broeders van de aarde,
prijs de Vrouwe!

DE MANNEN EN DE JONGEN
De Vrouwe! De Vrouwe! De Vrouwe!

ALLEN
Zij is de Heilige Weg.
Zij is de Waarheid.
Zij is de Vrijheid.
Zij is de Genade.
Zij is de Heerlijkheid.
Zij is het Leven na de Dood.

DE MANNEN EN DE JONGEN
De Vrouwe! De Vrouwe! De Vrouwe!

PER ABBA
Zing voor de Vrouwe! Zing! Zing!

DE MANNEN EN DE JONGEN
Ja, Per Abba

11

1.2 Gloria la femina!

DE MANNEN

Gloria!
Gloria la Femina in ciellucht!
Gloria la Femina die ons leve gevere!
Die ons oxygene gevere
opdat wij ademe et ademe et ademe!

ÉÉN MAN *tot de jongen*:
Participare!

DE JONGEN *terug*:
Como?

ÉÉN MAN *tot de jongen*:
Cantare!

DE MANNEN

Gloria la Femina in ciellucht!
Gloria la Femina
die ons bescherme et protectare
tegen il aq-water.

ÉÉN MAN *tot de jongen*:
Cantare!

DE JONGEN *terug*:
Io non kunne cantare!

12

Dijkdrift

ÉÉN MAN *tot de jongen*:
Ridicolo!

DE MANNEN

Gloria la Femina in ciellucht
die ons terraarde gevere
et ons protectare tegen il aq-water
et ons bescherme tegen la zee-mare.

Gloria!

DE JONGEN *iets te laat*:
Gloria!

DE MANNEN
Gloria!

DE JONGEN *iets te laat*:
Gloria!

DE MANNEN
Gloria!

DE JONGEN *iets te laat*:
Gloria!

14

Dijkdrift

1.2 Zalig is de vrouwe!

DE MANNEN

Zalig!
Zalig is de Vrouwe in de hemel!
Zalig is de Vrouwe die ons leven geeft!
Die ons zuurstof geeft
opdat wij ademen en ademen en leven!

ÉÉN MAN *tot de jongen*:
Doe mee!

DE JONGEN *terug*:
Hoe?

ÉÉN MAN *tot de jongen*:
Zing!

DE MANNEN

Zalig is de Vrouwe in de hemel!
Zalig is de Vrouwe
die ons bewaart en beschermt
tegen het water.

ÉÉN MAN *tot de jongen*:
Zing!

DE JONGEN *terug*:
Ik kan niet zingen!

13

ÉÉN MAN *tot de jongen*:
Belachelijk!

DE MANNEN

Zalig is de Vrouwe in de hemel
die ons het land geeft
en ons beschermt tegen het water
en ons beschut tegen de zee.

Zalig!

DE JONGEN *iets te laat*:
Zalig!

DE MANNEN
Zalig!

DE JONGEN *iets te laat*:
Zalig!

DE MANNEN
Zalig!

DE JONGEN *iets te laat*:
Zalig!

15

1.3 Late mi solo!

De man is grof, gewelddadig, sterker en ouder, hij slaat en schopt de jongen, laat hem struikelen, duwt hem op de grond, laat zijn macht gelden. De jongen komt niet fysiek in opstand.

MAN
Tibi! Porco petito!

JONGEN
Late mi solo!

MAN
Solo non existente ici.
Porquoi tibi non cantare?

JONGEN
Io non kunne cantare.

MAN
Tibi non wille cantare.

JONGEN
Non kunne!

MAN
Non wille és non kunne.
Benne exacto idem dito.

16 Dijkdrift

JONGEN
Io kunn'id non helpere.

MAN
Tibi wille non helpere.
Et pourquoi slape ti non bij tibi fratelli?

JONGEN
Io vinde id fine, solo.

MAN
Die vinde id fine, solo, in tibi hutte.
Tibi benne asocialium,
et asocialium benne prohibito-verbodene.
Benne pericoloso-gevaarlijk.

JONGEN
Io benne non pericoloso.

MAN
Non por mi, no,
io slage tibi zó dodemors,
una slage et tibi non ademe non mere no.

JONGEN
Si, fratello.

MAN
Oppassere, tibi. Cave mihi!

JONGEN *zacht*
Io cave canem.

18 Dijkdrift

1.3 Laat me alleen!

De man is grof, gewelddadig, sterker en ouder, hij slaat en schopt de jongen, laat hem struikelen, duwt hem op de grond, laat zijn macht gelden. De jongen komt niet fysiek in opstand.

MAN
Jij! Varkentje!

JONGEN
Laat me alleen!

MAN
Alleen bestaat hier niet.
Waarom zing jij niet?

JONGEN
Ik kan niet zingen.

MAN
Jij wil niet zingen.

JONGEN
Ik kan het niet!

MAN
Niet willen en niet kunnen
is precies exact hetzelfde.

17

JONGEN
Ik kan het niet helpen.

MAN
Jij wilt niet helpen.
En waarom woon jij niet bij je broeders?

JONGEN
Ik vind het fijn alleen.

MAN
Die vindt het fijn alleen, in je hut.
Jij bent een eenling.
En eenling zijn is niet toegestaan,
dat is zeer gevaarlijk.

JONGEN
Ik ben niet gevaarlijk.

MAN
Niet voor mij, nee,
ik klap je zo de dood in,
één slag en je ademt niet meer nee.

JONGEN
Ja, broeder.

MAN
Kijk maar uit jij, pas maar voor mij op.

JONGEN *zacht*
Ik pas op voor de hond.

19

MAN

Huhm?

JONGEN

Niente, fratello, niente.

MAN

Si, niente. Tibi niente. Una porco petito.

PER ABBA

Fratelli della terraarde,
luistere naar mihi!

JONGEN

Nunc alwere?

MAN

Silencio!

PER ABBA

Fratelli della terraarde,
benne tijde por gravere gravere,
benne tijde por gravus gravere.

De mannen pakken spades en zandzakken, ze moeten aan het werk. Degenen die hoger in de hiërarchie staan dwingen hen die lager staan aan het werk te gaan. De man die met de jongen aan het spreken was, dwingt hem aan het werk te gaan. De jongen graaft, steeds op één plek. Hij graaft een tunnel, al weet alleen hij dat.

20

Dijkdrift

2 LAUDATE GRAVE ET GRAVERE

2.1 Benne tijde por grave gravere

PER ABBA

Fratelli della terraarde,
benne tijde por gravere gravere,
benne tijde por gravus gravere.

DE MANNEN

Si, Per Abba.

PER ABBA

Gravere ons et gravus id benne
ons benne solo homimens,
gravere ons et gravus id benne,
ons benne solo, ons benne mens.

DE MANNEN

Si, Per Abba.

22

Dijkdrift

MAN

Wat?

JONGEN

Niks, broeder, niks.

MAN

Niks ja, jij bent niks. Een varkentje.

PER ABBA

Broeders van de aarde,
luister naar mij!

JONGEN

Nu alweer?

MAN

Stil!

PER ABBA

Broeders van de aarde,
het is tijd om te graven, te graven,
het is tijd om zwaar te graven.

De mannen pakken spades en zandzakken, ze moeten aan het werk. Degenen die hoger in de hiërarchie staan dwingen hen die lager staan aan het werk te gaan. De man die met de jongen aan het spreken was, dwingt hem aan het werk te gaan. De jongen graaft, steeds op één plek. Hij graaft een tunnel, al weet alleen hij dat.

21

2 PRIJS ERNSTIG HET GRAVEN

2.1 Het is tijd om zwaar te graven

PER ABBA

Broeders van de aarde,
het is tijd om te graven, te graven,
het is tijd om zwaar te graven.

DE MANNEN

Ja, Per Abba.

PER ABBA

Wij moeten graven en het is zwaar
want wij zijn maar kleine mannen,
wij graven en het is zwaar,
wij zijn maar alleen, wij zijn maar mens.

DE MANNEN

Ja, Per Abba.

23

2.2 Gravere ons et gravus id benne

DE MANNEN

Gravere ons et gravus id benne
ons benne solo homimens,
gravere ons et gravus id benne
ons benne solo, ons benne mens.

Gravere ons et gravus id benne
ons benne klein humilimens
ons vechtere oorlog tegen zee-mare
tegen aq-water de globe.

Terraarde benne della Femina
la Femina benne Sanctus.
Aq-water benne demon demon
et demon benne Diabolica.

Reddere ons et salvere ons
reddere ons della zee-mare,
reddere ons et salvere ons,
la Femina, Stella Maris.

PER ABBA

Gravere!

DE MANNEN

Si, Per Abba.

24

Dijkdrift

MAN *tot de jongen*

Gravere.

DE JONGEN

Si, fratello.

2.2 Wij graven en het is zwaar

DE MANNEN

Wij graven en het is zwaar
want wij zijn enkel mensenman,
wij graven en het is zwaar
wij zijn maar alleen, wij zijn maar mens.

Wij graven en het is zwaar
wij zijn maar kleine mannen
wij vechten oorlog tegen de zee
tegen het water van de wereld.

De aarde is de Vrouwe
de Vrouwe is Heilig.
Het water is de Duivel
de Duivel is het Kwaad.

Red ons en behoed ons
behoed ons voor de zee,
red ons en behoed ons,
de Vrouwe, sterre der zee.

PER ABBA

Graven!

DE MANNEN

Ja, Per Abba.

25

MAN *tot de jongen*

Graven!

DE JONGEN

Ja, broeder.

2.3 Ons gravere, si

De jongen graaft verder op zijn plek, bij zijn tunnel. Hij vult zandzakken. De andere mannen lopen met zandzakken, werpen de dijk verder op en verstevigen deze, ze hakken hout, stoken het vuurtje op, aaien het biggetje, melken de zeug.

DE JONGEN

Ons gravere, si, gravere et gravere,
ons gravere dia na dia,
et millennia na millennia,
tot onze handpalmare vol blare state.

Per Abba prate dat la Femina ons gravere late,
om tutti la Kwade externo te houdere,
om ons te protectare tegen la Kwade,
tegen il aq-water.

et zo ons gravere et gravere
diepere et diepere in graffe.

Oei oei, io blasfemico,
non mag io mihi tonge roerere zo,
late la fratelli non mi hore...

Io gravere, io gravere.

Maar, por wie gravere mihi,
por wie werpere ons una dijke,
wie lauwere ons met ons labora?

28

Dijkdrift

Ons zelve? Diepere in terraarde,
die zelfs bange benne por il aq-water
dat ons la dorste lesse?

Por la Femina hoge in ciellucht,
die nimmere zal stikkere
in oke maar singule druppel?

Wat gevere io om una Femina hoge in ciellucht,
wat gevere io om una Femina non physica,
io wille una Femina in terraarde, ici,
una reale, in mihi armere.

Maar waar benne die Femina?

Ons missere ons tutti una ribbe,
ma ici non zwertere una Femina,
ons gravere et gravere benne gravus
ons gravere una graffe senza Femina,
ons gravere por protectare,
maar wat benne protectare waarde
sensa una Femina?

Oei oei, io blasfemico ancora...
Als mihi fratelli mi hore
se rukkere mihi tonge exito.

MAN

Porquoi ons rukkere tibi tonge?

DE JONGEN

Por niente, fratello, io labore, io labore.

30

Dijkdrift

2.3 Wij graven, ja

De jongen graaft verder op zijn plek, bij zijn tunnel. Hij vult zandzakken. De andere mannen lopen met zandzakken, werpen de dijk verder op en verstevigen deze, ze hakken hout, stoken het vuurtje op, aaien het biggetje, melken de zeug.

DE JONGEN

Wij graven, ja, graven en graven,
wij graven dag na dag,
en duizend jaar na duizend jaar,
tot onze handen vol blaren staan.

Per Abba zegt dat wij graven om de Vrouwe,
om al het Slechte buiten te houden,
om ons te beschermen tegen het Kwade,
tegen het water.

en zo graven wij en graven wij
ons steeds dieper in het graf.

Oh oh, ik blasfeem,
ik mag mijn tong zo niet roeren,
laat mijn broeders mij niet horen...

Ik graaf, ik graaf.

Maar voor wie graaf ik,
voor wie werp ik een dijk op,
wie eren wij met ons werk?

29

Dijkdrift

Ons zelf? Diep in de aarde,
die zelfs bang zijn voor het water
dat ons de dorst lest?

Voor de Vrouwe hoog in de lucht,
die nooit zal stikken
in enige druppel?

Wat geef ik om een vrouw hoog in de lucht,
wat geef ik om een onstoffelijke vrouw,
ik wil een vrouw op aarde, hier,
een echte, in mijn armen.

Maar waar is die vrouw?

Wij missen allemaal een rib,
maar hier dwaalt geen vrouw,
wij graven en graven is zwaar
wij graven een graf zonder vrouw,
wij graven voor beschutting,
maar wat is het beschutten waard
zonder een vrouw?

Oh oh, ik blasfeem weer...
Als mijn broeders me horen
rukken ze mijn tong eruit.

MAN

Waarom rukken we je tong eruit?

DE JONGEN

Nergens om, broeders, ik werk al.

31

Dijkdrift

MAN

Tegen wie tibi state zo solo te praterere?

DE JONGEN

Tegen la winde,
tegen la ciellucht,
tegen La Femina.

MAN

Silencio tibi over la Femina!
Tibi fecalia blasfemico stronzo!

DE JONGEN

Si, si, excusare.

MAN *terwijl hij wegloopt*

Prate solo benne parlando masturbato...
Canta, petito, canta por la Femina!

DE JONGEN

Cantare et gravere, id benne tutti,
maar als dat mihi non satisfactare?

Io voele mihi corazon in borste kloppe,
io voele una libido rillere in corpus.
Id benne in mihi, id kome exito mihi.

Io benne blasfemico?

Io wille una Femina ferme vaste houde,
non cantare
maar in hare verzinkere.

32

Dijkdrift

Io benne blasfemico?

Io wille met una Femina
naar la horizonte,
non met mihi fratelli
gravere in terraarde.

Dat benne non blasfemico, si?

Cantare et gravere, pfui.
Io gravere, si, maar io gravere non graffe,
io gravere una tunnele,
io gravere una tunnele, in mihi hutte,
una tunnele
et niemande die wete dat.
Una dia io vamos,
bene o kwade
una dia io benne vamonos.

PER ABBA

Non masturbare parlando!

DE JONGEN

No, Per Abba!

PER ABBA

Gravere!

DE JONGEN

Si, Per Abba.

PER ABBA

Gravere! Labore! Cantare!

34

Dijkdrift

MAN

Tegen wie sta je daar te praten zo in je eentje?

DE JONGEN

Tegen de wind,
tegen de lucht,
tegen De Vrouwe.

MAN

Mond dicht over De Vrouwe!
Jij blasfemische stronthoop!

DE JONGEN

Ja, natuurlijk, het spijt me.

MAN *terwijl hij wegloopt*

Dat praat maar in zijn eentje...
Zing, jongen, zing tot de Vrouwe!

DE JONGEN

Zingen en graven, dat is alles,
maar wat als dat niet genoeg is?

Ik voel mijn hart in mijn borstkas kloppen,
ik voel een lust in mijn lichaam rillen.
Dat zit in mij, dat komt uit mij.

Is dat blasfemisch?

Ik wil een vrouw vastpakken,
haar niet toezingen
maar in haar verdrinken.

33

Is dat blasfemisch?

Ik wil met een vrouw
naar de horizon
in plaats van met mijn broeders
de aarde in graven.

Dat is toch niet blasfemisch?

Zingen en graven. Pfff.
Ik graaf, ja, maar ik graaf geen graf,
ik graaf een tunnel,
ik graaf, in mijn hut,
een tunnel
en niemand die het weet.
Op een dag ben ik weg,
goed of slecht
op een dag ben ik weg.

PER ABBA

Geen eenzaam gepraat!

DE JONGEN

Nee, Per Abba!

PER ABBA

Graven!

DE JONGEN

Ja, Per Abba.

PER ABBA

Graven! Werken! Zingen!

35

MAN *half terzijde*
Die non kunne cantare.

DE JONGEN
Si, Per Abba.
Si, Per Abba.
Si, Per Abba.

MAN *half terzijde*
Die kan toch niet zingen.

DE JONGEN
Ja, Per Abba.
Ja, Per Abba.
Ja, Per Abba.

3 LAUDATE FEMINA

3.1 Per Abba roept op tot het gebed

PER ABBA
Lauwere Femina!

DE MANNEN
Gloria!

PER ABBA
Cantate por la Femina!

DE MANNEN
Femina Gloria.
Domina Gloria.
Stella Maris Gloria.
Magnifica Kyria eleisa.
Sancta Virga Virgina.
Purissima. Admirabila. Potenta.
Clementa. Fidela. Justitia.

PER ABBA
Gloria!

DE MANNEN
Gloria!

3 BEZING DE VROUW

3.1 Per Abba roept op tot het gebed

PER ABBA
Prijs de Vrouwe.

DE MANNEN
Zalig!

PER ABBA
Zing de Vrouwe toe!

DE MANNEN
De Vrouwe zij zalig.
De Heerin zij zalig.
Sterre der Zee zij zalig.
Prachtige Godin ontferm u over ons.
Heilige Maagd der Maagden.
Zuivere. Bewonderenswaardige. Machtige.
Genadige. Trouwe. Rechtvaardige.

PER ABBA
Zalig!

DE MANNEN
Zalig!

3.2A Tot la femina kome

DE MANNEN

Lauwere la Femina,
onwaardig benne ons manne,
ons benne solo homimens,
ons benne povere manne.

Tot la Femina kome,
benne ons povere manne,
niente meer dan mieri
ons kruipe over terraarde,
tot la Femina kome
benne ons niente meer dan animale,
happere in stoffe
happere in zande.

Ons leve in isolatia
tot ella kome et ons reddere,
ons leve in isolatia
tot ella kome et ons Genada gevere.

40

Dijkdrift

3.2A Tot de vrouw komt

DE MANNEN

Prijs de Vrouwe,
de man is onwaardig,
wij zijn enkel kleine mens,
wij zijn arme mannen.

Tot de Vrouwe komt,
zijn wij arme mannen,
niks dan mieren
rondkruipend op het land,
tot de Vrouwe komt
zijn wij niets dan dieren,
happend in het stof
happend in het zand.

Wij leven in afzondering
tot zij komt en ons redt,
wij leven in afzondering
tot zij komt en ons Genade schenkt.

41

3.2B Como kunne sentimenti bene...

DE JONGEN

La dia dat la Femina kome, elle moge mihi
ids anderes dan Genada gevere.

La dia dat la Femina kome, ella moge met mihi
blasfemica bedrijvere, al nunc
ella make mihi lijve ferma tusse mi bene
et softe in mihi knihi, como porcaboter.

Benne id una straffe? Por io benne isolatia?
Por io zwelge in la solamente?

Benne id una straffa, la controlalosa
della mihi lijve? La kriebila a la
locala stiekeme et la lusta segreto
als io in mihi croce krabbele? Et
kleve-liquido vloeiere exito mihi picca
como blanco bloede? Benne id una straffa?

Como kunne sentimenti bene, benne diabolo?

Como kunne ons nostra lijve
non gebruikere por lusta libido,
maar solo por lijdere smerzapijne por centuria?

Solo por gravere, labora, smerzapijne.

42

Dijkdrift

3.2B Hoe kan wat goed voelt...

DE JONGEN

De dag dat de Vrouwe komt mag zij mij
iets anders dan genade schenken.

De dag dat de Vrouwe komt mag zij met mij
blasfemie bedrijven, nu al
maakt zij mijn lijf op bepaalde plekken hard
en in de knieën week als varkensboter.

Is dat straf? Omdat ik eenzaam ben?
Omdat ik in allenigheid zwelg?

Is dat straf, die controleloosheid
over mijn lichaam? Dat het jeukt op
geheime plekken, dat het genot brengt
wanneer ik daar krab en dat ik daarna
uit m'n stok met witte vloeistof bloed?
Is dat een straf?

Hoe kan wat goed voelt slecht zijn?

Hoe kunnen wij ons lichaam
niet gebruiken voor genot,
maar enkel voor een eeuwenlang lijden?

Enkel voor graven, werken, pijn.

43

Ons isolere ons della tutti globemundo,
et io wille et verlange una unita,
coïta, intercorsa... amora...

Wij sluiten ons van alle wereld af,
terwijl ik niks anders verlang dan één
zijn, vereniging, gemeenschap... liefde...

3.2C Pura et zuivere

DE MANNEN

Et als ella kome, ella gevere Genada
et als ella kome, ella zal ons reddere
et als ella kome, tutti kome bene,
et als ella kome
ella luistere naar tutti ons gebedene
et ella vervulle tutti nostra wense.

Et tot ella kome, ons moedere transpirere.
Et tot ella kome, ons moedere labore.
Et tot ella kome, ons moedere gravere.

Et tot ella kome, ons leve met mate,
ons leve in celibate,
ons diëtere tutti dia,
ons late ons corazon et ons hande
pura et zuivere.

3.2C Zuiver en puur

DE MANNEN

En als zij komt schenkt zij Genade
en als zij komt zal zij ons redden
en als zij komt, komt alles goed,
en als zij komt
zullen al onze gebeden worden verhoord
en al onze wensen ingewilligd.

En tot zij komt moeten wij zweten.
En tot zij komt moeten wij werken.
En tot zij komt moeten wij graven.

En tot zij komt leven wij matig,
wij leven in celibaat,
wij vasten elke dag,
wij houden ons hart en onze handen
zuiver en puur.

3.2D Celibate mihi anus!

terwijl de mannen muziek blijven maken, soms doorzingen

DE JONGEN

Pura, ha! Et zuivere, ha! Celibate mihi anus! Mihi fantasia benne net zo pura et celibate als die homimens ici, net zo zuivere et abstinentio benne mihi koppe als hun actiones. Die manne ici? Die liegere infamo! Die prate solo de la celibate, maar hun dade smutzere! Die wrijvere hun pale della carne stijve tegen la zeuge, die zoekere warme holtere mano a mano, die lessere la dorste met hun eige kleve-liquido, die mestere la bigge porcolini met hun lijve vadse en vrete la beeste met glimmere kinnere. Die homimens ici, die liegere ét verwachtere la Genada!

DE MANNEN

Ons benne zuivere, Femina,
ons benne zuivere in expectato!
Kome, Femina, Femina, Femina!

DE JONGEN

Si, kome Femina! Io wille tibi pakkere,
io wille tibi tusse ti bene nemere,
por io verwachte daar la Lichte lumino!

48

Dijkdrift

Gevere mihi tibi lijve, non lijve masculino maar feminina, non squaro ferma maar softe et circulo, non pantser muscular maar volle et crema welve, una lijve waar io mi in vlijere kunne.

DE MANNEN

Femina! Femina! Femina!

DE JONGEN

Si, kome Femina! Non blijvere hoog alta in ciellucht, pourquoi zal io in hemele cherchere wat io verlange op terraarde?

Id hebbe non sensa, non sensa,
ella zal nimmere naar ons afdalere, ha!
Nimmere!

DE MANNEN

Femina! Femina! Femina!

DE JONGEN

Solo, isola, mihi leve longo isolo.

50

Dijkdrift

3.2D Celibaat m'n reet!

terwijl de mannen muziek blijven maken, soms doorzingen

DE JONGEN

Zuiver, ha! Puur, ha! Celibaat m'n reet! Mijn gedachten zijn net zo vol van onthouding als de mannen hier, net zo zuiver en celibatair is mijn hoofd als hun daden, de mannen hier, leugenaars, onthouding is een woord, geen daad: zij wrijven hun staven stijf tegen de zeug, zoeken warme holtes bij elkaar, lessen de dorst met eigen vocht, mesten met hun lijf de biggen vet en vreten de beesten met glimmende kinnen. Deze mannen liegen én verwachten de genade!

DE MANNEN

Wij zijn zuiver, Vrouwe,
wij zijn zuiver in afwachting van Uw komst.
Kom toch, Vrouwe, Vrouwe, Vrouwe!

DE JONGEN

Ja, kom toch Vrouwe, ik wil je pakken,
ik wil je tussen de benen grijpen,
omdat ik daar het Licht verwacht.

49

Geef mij je lijf, geen mannenlijf maar vrouw, niet botsig hoekig zoals ik maar zacht en rond, niet knarstig knoestig zoals ik maar vol en romig van welving, een lijf waarin ik mij kan vlijen!

DE MANNEN

Vrouwe! Vrouwe! Vrouwe!

DE JONGEN

Ja, kom toch Vrouwe, blijf daar niet hoog hoog in de lucht, wat zoek ik in een hemel wat ik op de grond verlang?

Het heeft geen zin, geen zin,
zij zal nooit naar ons afdalen, ha!
Nooit!

DE MANNEN

Vrouwe! Vrouwe! Vrouwe!

DE JONGEN

Alleen, alleen, mijn leven lang alleen!

51

3.3 La femina verschijnt

Een klinkerklank klinkt achter, ijl en zuiver, een engelengezing daalt op de wereld neer.

FEMINA

Aaaaaahhh.

De mannen draaien hun hoofden om. Per Abba verheft zich. Hij probeert het geluid na te bootsen, maar is lomp, laag, gromt terwijl hij de klinkers zingt.

PER ABBA

Aaaaaaaahhh.

De mannen proberen het na te doen, blijven hangen in gehijg.

DE MANNEN

Hhhhhhhhhh...

Achter de duintop klinkt nogmaals het engelengezing.

FEMINA

Aaaaaaaaaahhh...

De mannen proberen het geluid na te bootsen, maar ze zijn lomp, zwaar, ze grommen terwijl ze de klinkers zingen.

52

Dijkdrift

DE MANNEN

HhhhhhhhhhAaaaaaaaaaaaaahhh.

Op een duintop verschijnt, in een blauw gewaad gekleed, doorweekt, een vrouw.

Iedereen valt stil. De stilte houdt aan.

Dan zingen ze allen.

ALLEN

Aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaahhh.

3.3 La femina verschijnt

Een klinkerklank klinkt achter, ijl en zuiver, een engelengezing daalt op de wereld neer.

FEMINA

Aaaaaahhh.

De mannen draaien hun hoofden om. Per Abba verheft zich. Hij probeert het geluid na te bootsen, maar is lomp, laag, gromt terwijl hij de klinkers zingt.

PER ABBA

Aaaaaaaahhh.

De mannen proberen het na te doen, blijven hangen in gehijg.

DE MANNEN

Hhhhhhhhhh...

Achter de duintop klinkt nogmaals het engelengezing.

FEMINA

Aaaaaaaaaahhh...

De mannen proberen het geluid na te bootsen, maar ze zijn lomp, zwaar, ze grommen terwijl ze de klinkers zingen.

53

DE MANNEN

HhhhhhhhhhAaaaaaaaaaaaaahhh.

Op een duintop verschijnt, in een blauw gewaad gekleed, doorweekt, een vrouw.

Iedereen valt stil. De stilte houdt aan.

Dan zingen ze allen.

ALLEN

Aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaahhh.

4 BELLA BENNE

4.1 Lauwere la femina

De vrouw 'echoot' de klinkerklanken van de mannen.

PER ABBA
Gloria!

DE MANNEN
Gloria!

FEMINA *bootst de klinkers na*
Oh hi aah...

PER ABBA
Lauwere la Femina!

DE MANNEN
La Femina, la Femina, la Femina!

FEMINA *bootst de klinkers na*
Ah eeh iah, ah eeh iah, ah eeh iah...

DE MANNEN
La Via Sancta!

FEMINA *bootst de klinkers na*
Ah iah ah ah...

56 Dijkdrift

DE MANNEN
La Waritas!

FEMINA *bootst de klinkers na*
Ah eh iah...

DE MANNEN
La Libertas!

FEMINA *bootst de klinkers na*
Ah ie eah...

DE MANNEN
La Genada!

FEMINA *bootst de klinkers na*
Ah eh ahaah...

DE MANNEN *hijgen*
Hhhhhhhh...

4 ZE IS MOOI

4.1 Prijs de vrouw

De vrouw 'echoot' de klinkerklanken van de mannen.

PER ABBA
Zalig!

DE MANNEN
Zalig!

FEMINA *bootst de klinkers na*
Ahh iiih...

PER ABBA
Prijs de Vrouwe!

DE MANNEN
De Vrouwe, de Vrouwe, de Vrouwe!

FEMINA *bootst de klinkers na*
Eh ouh eh, eh ouh eh, eh ouh eh...

DE MANNEN
De Heilige Weg!

FEMINA *bootst de klinkers na*
Eh ei-ih eh èh...

57

DE MANNEN
De Waarheid!

FEMINA *bootst de klinkers na*
Eh aaheih...

DE MANNEN
De Vrijheid!

FEMINA *bootst de klinkers na*
Eh eiheih...

DE MANNEN
De Genade!

FEMINA *bootst de klinkers na*
Eh eh ah eh...

DE MANNEN *hijgen*
Hhhhhhhh...

4.2 La fata morgana reale es!

De mannen zingen. Femina bootst bijna in canon klinkers na.

DE MANNEN

Gloria la Femina!
Ela benne verschenere!
Elle leve!

Gloria la Femina!
Fata morgana existentia reale!

FEMINA bootst met moeite het laatste woord na
...reale...

DE MANNEN

Gloria la Femina!
Stella Maris!

Nunc benne ons la Reddere.
Nunc benne ons Genada!

FEMINA bootst met moeite het laatste woord na
Genada...?

DE MANNEN

Kome Femina, kome.
Gevere ons la Reddere.
Gevere ons Genada.

60

Dijkdrift

FEMINA bootst met moeite het laatste woord na
Genada...?

DE MANNEN

Si! De Genade!
hijgen
Hhhhhhh...

De vrouw daalt van de heuvel af. De mannen kijken haar, vervuld van verlangen, geslagen met verbazing aan. Ze loopt, langzaam, naar de jongen toe. Ze herhaalt de klinkers uit de woorden van de mannen. De mannen herhalen haar klinkers weer. Ze echoën elkaar na. De jongen staat als aan de grond genageld. Hij praat, in zichzelf, terzijde, tot zij voor hem staat. Dan valt hij stil.

DE JONGEN

Benne dit la dia della Genada, si?
Kome la Femina por reddere ons homimens
et benne hun prate altijde reale ware?
O benne id mihi fantasia in carne
make la Femina mihi libertas finito,
et benne ons in coïta intercorso unita,
mihi ziele, gelukke, amore?

Et bella benne, bella benne, zo bella benne,
ella benne bella, zo bella, ella benne magnifi-
cat, zo bella...

FEMINA bootst met moeite het laatste woord na
Bella...

62

Dijkdrift

4.2 Het zinnebeeld is werkelijk!

De mannen zingen. Femina bootst bijna in canon klinkers na.

DE MANNEN

Zalig de Vrouwe!
Ze is verschenen!
Ze leeft!

Zalig de Vrouwe!
Het zinnebeeld is werkelijk!

FEMINA bootst met moeite het laatste woord na
...werkelijk...

DE MANNEN

Zalig de Vrouwe!
Sterre der Zee!

Nu is ons de Redding!
Nu is ons de Genade!

FEMINA bootst met moeite het laatste woord na
Genade...?

DE MANNEN

Kom Vrouwe, kom.
Breng ons de Redding.
Breng ons de Genade.

61

FEMINA bootst met moeite het laatste woord na
Genade...?

DE MANNEN

Ja! De Genade!
hijgen
Hhhhhhh...

De vrouw daalt van de heuvel af. De mannen kijken haar, vervuld van verlangen, geslagen met verbazing aan. Ze loopt, langzaam, naar de jongen toe. Ze herhaalt de klinkers uit de woorden van de mannen. De mannen herhalen haar klinkers weer. Ze echoën elkaar na. De jongen staat als aan de grond genageld. Hij praat, in zichzelf, terzijde, tot zij voor hem staat. Dan valt hij stil.

DE JONGEN

Zou dit werkelijk de dag van de Genade zijn?
Komt zij de mannen redden
en hebben zij altijd gelijk gehad?
Of is zij mijn vleesgeworden smeekbede
maakt zij mij eindelijk vrij,
kan ik één worden met haar,
mijn ziel, geluk, liefde?

En mooi is ze, mooi is ze, zo mooi is ze,
ze is mooi, zo mooi, ze is fantastisch,
zo mooi...

FEMINA bootst met moeite het laatste woord na
Mooi...

63

De vrouw staat voor de jongen, de jongen valt stil, de mannen hebben enkel klinkerklanken tot hun beschikking. De jongen en de vrouw kijken elkaar in de ogen, hebben een moment samen. Wellicht biedt de jongen haar zijn kleren aan. Dan komen grotere mannen, sterker, lomper het moment verstoren. Ze leiden de vrouw naar het altaar, ze duwen de jongen weg, op de grond, hard, grof.

MAN

Ha pathetico, verdwijnere tibi maar, tibi non kunne niente, tibi non kunne cantare por la Femina, porco petito, late ons manne maar zorgere por la Femina, ga tibi maar gravere.

64

Dijkdrift

5 ONS LATATUS BENNE

Tijdens dit lied wordt de tafel van het avondmaal in orde gemaakt. Een tableau dat het schilderij van Da Vinci spiegelt. Per Abba daalt, per hoge afzondering, af naar zijn minderen om la Femina te ontvangen. Het vuur wordt opgestookt, het spit wordt schoongeveegd.

De mannen zingen, Femina zingt met de klinkers mee, bootst af en toe een woord na.

DE MANNEN

Ons ware eens onwaarde,
homimens in woeste nije,
niente dan zande onder la voete
et ciellucht over ons koppe,
ons ware van bange vervullere
bange por aq-water
bange por tutti externa ons dijke.

Maar nunc ons benne reddere.

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Reddere...

DE MANNEN

Si! Reddere ons!

66

Dijkdrift

De vrouw staat voor de jongen, de jongen valt stil, de mannen hebben enkel klinkerklanken tot hun beschikking. De jongen en de vrouw kijken elkaar in de ogen, hebben een moment samen. Wellicht biedt de jongen haar zijn kleren aan. Dan komen grotere mannen, sterker, lomper het moment verstoren. Ze leiden de vrouw naar het altaar, ze duwen de jongen weg, op de grond, hard, grof.

MAN

Ha kneusje, jij kan niks, jij kan niet eens voor haar zingen, klein varkentje, laat de mannen maar zorgen voor de Vrouwe, ga jij maar graven.

65

5 WIJ ZIJN BLIJ EN BEJUBELEN

Tijdens dit lied wordt de tafel van het avondmaal in orde gemaakt. Een tableau dat het schilderij van Da Vinci spiegelt. Per Abba daalt, per hoge afzondering, af naar zijn minderen om la Femina te ontvangen. Het vuur wordt opgestookt, het spit wordt schoongeveegd.

De mannen zingen, Femina zingt met de klinkers mee, bootst af en toe een woord na.

DE MANNEN

Eens waren wij onwaardig,
mannen in de woestijn,
niks dan zand onder de voeten
en lucht boven onze hoofden,
wij waren vervuld van angst
angst voor het water
angst voor wat zich buiten onze dijken bevond.

Maar nu zijn wij gered.

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Gered...

DE MANNEN

Ja! Red ons!

67

DE MANNEN *hijgen*
Hhhhhhhhhh...

DE MANNEN
Ons ware eens onwaarde,
homimens in woestijn
ons dwaaldere centuria sensa exito
et ons cantate tibi, oh Femina,
maar nunc ons benne reddere.

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Reddere...

DE MANNEN
Maar nunc ons benne reddere.

Ons ware eens onwaarde,
bange por aq-water,
la leve gravus et solo gravere.

Maar nunc ons benne reddere.

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Reddere...

*Achter een duintop wordt een big geslacht,
zijn kreet klinkt door merg en been.
De vrouw doet de kreet na.*

iiiiihhhhhhh!!!!

Stilte.

68

Dijkdrift

*Dan beginnen de mannen te lachen.
De vrouw probeert mee te lachen.*

*De man die het varkentje geslacht heeft
komt met bebloede handen aanlopen,
de pas geslachte ham in zijn armen,
hij prikt het vlees aan het spit boven het vuur.*

*Vreugdekreten klinken.
De mannen jubelen.*

Gloria!

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Gloria...

DE MANNEN
Gloria! Gloria! Gloria!

DE MANNEN *hijgen*
Hhhhhhhhhh...

DE MANNEN *hijgen*
Hhhhhhhhhh...

DE MANNEN
Eens waren wij onwaardig,
mannen in de woestijn
wij dwaalden eeuwen zonder uitgang
en zongen u toe, oh Vrouwe,
maar nu zijn wij gered.

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Gered...

DE MANNEN
Maar nu zijn wij gered.

Eens waren wij onwaardig,
bang voor het water,
het leven was zwaar en met graven gevuld.

Maar nu zijn wij gered.

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Gered...

*Achter een duintop wordt een big geslacht,
zijn kreet klinkt door merg en been.
De vrouw doet de kreet na.*

iiiiihhhhhhh!!!!

Stilte.

69

*Dan beginnen de mannen te lachen.
De vrouw probeert mee te lachen.*

*De man die het varkentje geslacht heeft
komt met bebloede handen aanlopen,
de pas geslachte ham in zijn armen,
hij prikt het vlees aan het spit boven het vuur.*

*Vreugdekreten klinken.
De mannen jubelen.*

Zalig!

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Zalig...

DE MANNEN
Zalig! Zalig! Zalig!

DE MANNEN *hijgen*
Hhhhhhhhhh...

6 AUDI CORAZONS

6.1 Io krijgere mogere benne niente

DE JONGEN

Die vrete se volle
exacto dito als de porco die ze consumere
die barstere nog open della vette
et io krijge niente,
moge niente,
benne niente.

Il unica kere dat io d'r bij wille benne
duwere die mihi externo.
Io moete gravere
hebbe mi tunnele diepe gravere
hebbe mi tunnele in mihi hutte al bijnaë
a la finito della globe gravere.

Oh zo bella la Femina
vervullere mi wense, Femina
vervullere mi tutti, Femina
ete mihi, Femina, mi lijve benne por tibi.

Gevere mihi tibi ziele, gelukke, amore
et io gevere tibi mihi ziele, gelukke, amore.

Maar ella non kijke naar mihi
Ella benne bij hun
il manne met la glimmere kinnere

72

Dijkdrift

por die cantare
por die hebbere carne della porce.

Et ella canta oke.
Luistere ella
et ella vrete oke.
Kijkere ella
et ella dragere hun kledere.
Zietere ella aan

benne dat nunc la Femina?
Nog gene seconda in mihi leve
et ella hebbere mi al bedrogere
hebbere mi al verlatere
hebbere mi corazon achteloze broke,
om hare Genada
aan andere manne te gevere.

Voelere die id al
la Genada?

74

Dijkdrift

6 LUISTER NAAR ONS HART

6.1 Ik krijg mag ben niks

DE JONGEN

Ze vreten zich vol
geen verschil met de zwijnen die ze vreten
ze barsten nog open van het vet
en ik krijg niks,
mag niks,
ben niksGered...

De enige keer dat ik erbij wil zijn
duwen ze me erbuiten.
Ik moet graven
heb mijn tunnel diep gegraven
heb de tunnel in mijn hut al bijna
naar het einde van de wereld gegraven.

Oh zo mooi de vrouw
vervul mijn wensen, vrouw
vervul mijn alles, vrouw
eet mij, vrouw, mijn lichaam is voor u.

Geef mij uw ziel, geluk, liefde
en ik geef u mijn ziel, geluk, liefde.

Maar ze kijkt niet naar mij
Ze hoort bij hen
bij de mannen met glimmende kinnen

73

omdat zij zingen
omdat zij varkensvlees hebben.

En zij zingt mee.
Hoor haar
en zij vreet mee.
Zie haar
en zij draagt hun kleren.
Kijk haar

is dat nou de vrouw?
Nog geen seconde in mijn leven
en ze heeft me al bedrogen
heeft me al verlaten
heeft achteloos mijn hart gebroken
om haar genade
aan andere mannen te schenken.

Zouden ze het al voelen
de genade?

75

6.2A Gevere ons gevere ons gevere ons

DE MANNEN

Gevere ons, Femina, tutti dat ons wensere.
Vervullere, Femina, tutti nostra wensere.

PER ABBA

Gevere mi, Femina, la permanente jeugde.
La permanente bella jeugde.

DE MANNEN

Gevere ons, Femina, la permanente jeugde.

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Jeugde...

DE MANNEN

Si!

FEMINA

Oooooooooooooooooohhhhh...

DE MANNEN

Oooooooooooooooooohhhhh...

MAN

Gevere mi la zonne
gevere mi la glimmere della dinge
gevere mi la glanze.

76

Dijkdrift

6.2A Geef ons geef ons geef ons

DE MANNEN

Geef ons, Vrouwe, alles wat wij willen.
Vervul, Vrouwe, al onze wensen.

PER ABBA

Geef mij, Vrouwe, de eeuwige jeugd.
De eeuwige jonge schoonheid.

DE MANNEN

Geef ons, Vrouwe, de eeuwige jeugd.

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Jeugd...

DE MANNEN

Ja!

FEMINA

Oooooooooooooooooohhhhh...

DE MANNEN

Oooooooooooooooooohhhhh...

MAN

Geef mij de zon
geef mij het glimmen der dingen
geef mij de glans.

77

DE MANNEN

Gevere ons la glanze.

FEMINA

Aaaaaaaaaaaaaaaaaahhhhh...

DE MANNEN

Aaaaaaaaaaaaaaaaaahhhhh...

MAN

Gevere mi tutti, tutti, tutti.

DE MANNEN

Gevere ons tutti, tutti, tutti.

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Tutti...

MAN

Et una andere niente, niente, niente.

DE MANNEN

Et una andere niente, niente, niente.

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Niente...

DE MANNEN

Si!

FEMINA

Hhheeeeeeeeeeeehhhhh...

78

Dijkdrift

DE MANNEN

Geef ons de glans.

FEMINA

Aaaaaaaaaaaaaaaaaahhhhh...

DE MANNEN

Aaaaaaaaaaaaaaaaaahhhhh...

MAN

Geef mij alles, alles, alles.

DE MANNEN

Geef ons alles, alles, alles.

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Alles...

MAN

En een ander niets, niets, niets.

DE MANNEN

En een ander niets, niets, niets.

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Niets...

DE MANNEN

Ja!

FEMINA

Hhheeeeeeeeeeeehhhhh...

79

MAN
Nemere ons werke exito hande,
gunnere ons ruste,
gunnere ons la drome.

FEMINA
Hhhieieieieieieieieieieiehhhh...

PER ABBA
Straffere die niente plooië,
straffere die met bloede,
straffere die met sufficare,
straffere die met dodemors.

DE MANNEN
Met dodemors.

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Dodemors...

DE MANNEN
Si!

FEMINA
Uuuuuuuuuuuuuuuuhhhhh...

MAN
Gevere mi tibi lijve, Femina,
et libido permanente.

DE MANNEN
Gevere ons, Femina, tibi lijve!

80 Dijkdrift

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Lijve...

DE MANNEN
Si!

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Lijve...

DE MANNEN
Si!

FEMINA
Ooohhhaaaahhheeechhhieieieiehhuuuhh-
hh...

DE JONGEN
Oh zo bella la Femina
vervullere mi wense, Femina
vervullere mi tutti, Femina
ete mihi, Femina, mi lijve benne por tibi.

82 Dijkdrift

MAN
Neem ons het werk uit handen,
gun ons rust,
gun ons de dromen.

FEMINA
Hhhieieieieieieieieieieiehhhh...

PER ABBA
Straf hen die zich niet naar mij plooiën,
straf hen met bloed,
straf hen met verdrinking,
straf hen met de dood.

DE MANNEN
Met de dood.

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Dood...

DE MANNEN
Ja!

FEMINA
Uuuuuuuuuuuuuuuuhhhhh...

MAN
Geef mij je lichaam, Vrouwe,
en eeuwig uithoudingsvermogen.

DE MANNEN
Geef ons, Vrouwe, je lichaam!

81

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Lichaam...

DE MANNEN
Ja!

FEMINA *bootst met moeite het laatste woord na*
Lichaam...

DE MANNEN
Ja!

FEMINA
Ooohhhaaaahhheeechhhieieieiehhuuuhh-
hh...

DE JONGEN
Oh zo mooi de vrouw
vervul mijn wensen, vrouw
vervul mijn alles, vrouw
eet mij, vrouw, mijn lichaam is voor u.

83

6.2B La Femina zingt een lied van
klinkers en woorden die ze zojuist
hoorde

FEMINA

Ehhh hhihhihhihhh hiihhihhihh hhieieh
hhheeiiaahh
Ehhh hhihhihhihhh hhhiaaiihh hhuuhhhh

Reale Genada...
Bella Gloria...
Jeugde lijve...

Reddere niente...
Dodemors tutti...

Ehhh hhihhihhihhh hiihhihhihh hhieieh
hhheeiiaahh
Ehhh hhihhihhihhh hhhiaaiihh hh-
hooooooooooooooooohhhh...

6.2B La Femina zingt een lied van
klinkers en woorden die ze zojuist
hoorde

FEMINA

Ehhh hhihhihhihhh hiihhihhihh hhieieh
hhheeiiaahh
Ehhh hhihhihhihhh hhhiaaiihh hhuuhhhh

Werkelijk genade...
Mooi zalig...
Jeugd lichaam...

Gered niets...
Dood alles... ..

Ehhh hhihhihhihhh hiihhihhihh hhieieh
hhheeiiaahh
Ehhh hhihhihhihhh hhhiaaiihh hh-
hooooooooooooooooohhhh...

6.2C Io non snappere

DE MANNEN

io non snappere

io voelere niente
io voelere niente

io non snappere

io voelere niente Genada
niente libertas, niente Gloria

io voelere niente
io voelere niente

kome ella brengere Genada?

FEMINA *bootst het laatste woord na*
Genada?

PER ABBA

Patientia, manne, patientia.

DE MANNEN *hijgen*

Hhhhhhhhhh...

6.2C Ik snap het niet

DE MANNEN

ik snap het niet

ik voel niks
ik voel niks

ik snap het niet

ik voel geen genade
geen vrijheid, geen heerlijkheid

ik voel niks
ik voel niks

komt zij wel Genade brengen?

FEMINA *bootst het laatste woord na*
Genade?

PER ABBA

Geduld, mannen, geduld.

DE MANNEN *hijgen*

Hhhhhhhhhh...

6.3 Gevere ons genada

PER ABBA
Reddere ons.

DE MANNEN
Reddere ons.

FEMINA *bootst het belangrijkste woord na*
Reddere.

PER ABBA
Verlossere ons.

DE MANNEN
Verlossere ons.

FEMINA *bootst het belangrijkste woord na*
Verlossere.

PER ABBA
Makere ons libertas.

DE MANNEN
Makere ons libertas.

FEMINA *bootst het belangrijkste woord na*
Libertas.

PER ABBA
Gevere ons Gloria.

88 Dijkdrift

6.3 Geef ons genade

PER ABBA
Red ons.

DE MANNEN
Red ons.

FEMINA *bootst het belangrijkste woord na*
Red.

PER ABBA
Verlos ons.

DE MANNEN
Verlos ons.

FEMINA *bootst het belangrijkste woord na*
Verlos.

PER ABBA
Maak ons vrij.

DE MANNEN
Maak ons vrij.

FEMINA *bootst het belangrijkste woord na*
Vrij.

PER ABBA
Schenk ons de heerlijkheid.

89

DE MANNEN
Gevere ons Gloria.

FEMINA *bootst het belangrijkste woord na*
Gloria.

PER ABBA
Gevere ons Genada.

DE MANNEN
Gevere ons Genada.

FEMINA *bootst het belangrijkste woord na*
Genada.

PER ABBA
Gevere ons lusta libido.

DE MANNEN
Gevere ons lusta libido.

FEMINA
Oooooohhhhh.

DE MANNEN
Oooooohhhhh.

FEMINA
Nnnnnnoooooohhhhh...

DE MANNEN
Nnnnnnoooooohhhhh?

90 Dijkdrift

DE MANNEN
Schenk ons de heerlijkheid.

FEMINA *bootst het belangrijkste woord na*
Heerlijkheid.

PER ABBA
Schenk ons de Genade.

DE MANNEN
Schenk ons de Genade.

FEMINA *bootst het belangrijkste woord na*
Genada.

PER ABBA
Schenk ons genot.

DE MANNEN
Schenk ons genot.

FEMINA
Oooooohhhhh.

DE MANNEN
Oooooohhhhh.

FEMINA
Nnnnnnoooooohhhhh...

DE MANNEN
Nnnnnnoooooohhhhh?

91

FEMINA
Nnnooo.

DE MANNEN
Nnnooo?

FEMINA
No.

Stilte.

FEMINA
Nnnooo.

DE MANNEN
Nnnooo?

FEMINA
No.

Stilte.

7 NI SI DOMINA

7.1 Benne ella reale o benne ella fraudere

DE MANNEN
io voelere niente
io voelere niente

io voelere niente Genada
niente libertas, niente Gloria

io voelere solo luste libido
maar niente vervullere

io voelere solo verlangere
maar niente vervullere

kome ella reddere brengere
o kome ella profitero

benne ella reale Femina
o benne ella fraudere?

PER ABBA
Silencio!

DE MANNEN *hijgen*
Hhhhhh...

7 NIET ZO, HEERIN

7.1 Is zij echt of liegt zij

DE MANNEN
ik voel niks
ik voel niks

ik voel geen genade
geen vrijheid, geen heerlijkheid

ik voel enkel drang tot genot
maar geen vervulling

ik voel enkel verlangen
maar geen vervulling

komt zij wel redding brengen
of komt zij ons gebruiken

is zij werkelijk de Vrouwe
of een leugenaar?

PER ABBA
Stilte!

DE MANNEN *hijgen*
Hhhhhh...

7.2 La ultima kanse

PER ABBA
Femina?

FEMINA
Iihhh...

PER ABBA
Stelle Maris?

FEMINA
Iiihhh...

PER ABBA
Io gevere ti úna kanse.
Verlossere ons.
O wrake zal tibi straffere.

DE MANNEN
O wrake zal tibi straffere.

FEMINA *bootst het belangrijkste woord na*
Straffere.

PER ABBA
Verlossere ons.
O wrake zal tibi straffere.

FEMINA *bootst het belangrijkste woord na*
Straffere.

96 Dijkdrift

DE MANNEN
Verlossere ons.
O wrake zal tibi straffere.

FEMINA
Nnnooooohhh...

PER ABBA
Tibi non benne la Femina.

DE MANNEN
Non la Femina?

PER ABBA
Non la Femina.

FEMINA
Oooohhh...

DE MANNEN
Non la Femina!
Ella benne ordinare.
Solo una animale vaginale.
Verradere als il aq-water.
Verradere!
Fraudere!

PER ABBA
Fraudere!

DE MANNEN
Ella ware natte toen ella ici kwame,
ella ware natte della aq-water

98 Dijkdrift

7.2 De laatste kans

PER ABBA
Vrouwe?

FEMINA
Iihhh...

PER ABBA
Sterre der Zee?

FEMINA
Iiihhh...

PER ABBA
Ik geef je één kans.
Verlos ons.
Of wraak zal je tot straf zijn.

DE MANNEN
Of wraak zal je tot straf zijn.

FEMINA *bootst het belangrijkste woord na*
Straf.

PER ABBA
Verlos ons.
Of wraak zal je tot straf zijn.

FEMINA *bootst het belangrijkste woord na*
Straffere.

97

DE MANNEN
Verlos ons.
Of wraak zal je tot straf zijn.

FEMINA
Nnnooooohhh...

PER ABBA
Jij bent niet de Vrouwe.

DE MANNEN
Niet de Vrouwe?

PER ABBA
Niet de Vrouwe.

FEMINA
Oooohhh...

DE MANNEN
Niet de Vrouwe!
Zij is gewoon.
Een laag vrouwbeest.
Verraderlijk als het water.
Verraad!
Bedrog!

PER ABBA
Bedrog!

DE MANNEN
Zij was nat toen zij hier kwam,
zij was nat van het water

99

ella ware natte della zee-mare.

FEMINA
Zee-mare.

DE MANNEN
Ella ware natte toen ella ici kwame,
ella benne instrumenta della aq-water
ella benne instrumenta della zee-mare.

FEMINA
Zee-mare.

DE MANNEN
Ella ware natte toen ella ici kwame,
ella wille ons sufficare in aq-water,
verdrinkere in zee-mare.

FEMINA
Zee-mare.

DE MANNEN
Ella ware natte toen ella ici kwame,
ella benne il aq-water,
ella benne la zee-mare.

PER ABBA
Inquisiti!

DE MANNEN
Inquisiti!
Inquisiti!

100 Dijkdrift

Inquisiti!

*De mannen binden haar vast
de vrouw ze verzet zich niet.*

FEMINA
Zee-mare.

DE JONGEN *terzijde*
Benne io dan bedrogere?
Ella benne non la Reddere?
Hebbe ella solo wakkere mi hope?
Ella hadde betere non kunne kome!
Nunc ella hebbe hope gestoke in mihi
corazon. Sensa hope io kunne bouwere
op mihi zelve, sensa hope io wiste dat io
op niente hoeve rekene, niente kon
vertrouwere dan mihi. Nunc io hebbe
hope gelege in andere handere –
et zo io benne la hope verlorere.

Blindere door hare bellissima,
blindere della una amore
– die io zelve non begriepere –
ella verradere mihi una secunda kere:
primo met hare lijve
nunc met hare spiritus.
Ella benne mi luste verlangere
non waarde,

ella benne mi ziele, gelukke, amore
non waarde.

102 Dijkdrift

zij was nat van de zee.

FEMINA
De zee.

DE MANNEN
Zij was nat toen zij hier kwam,
zij is werktuig van het water
zij is werktuig van de zee.

FEMINA
De zee.

DE MANNEN
Zij was nat toen zij hier kwam,
zij wil ons verzwelgen als het water,
verdrinken als de zee.

FEMINA
De zee.

DE MANNEN
Zij was nat toen zij hier kwam,
zij is het water,
zij is de zee.

PER ABBA
Zij moet voor het gerecht.

DE MANNEN
Het gerecht!
Het gerecht!

101

Het gerecht!

*De mannen binden haar vast
de vrouw ze verzet zich niet.*

FEMINA
De zee.

DE JONGEN *terzijde*
Ben ik dan bedrogen?
Is zij de redding niet?
Heeft zij enkel mijn hoop aangewakkerd?
Zij had beter niet kunnen komen!
Nu heeft zij de hoop in mijn hart gestoken.
Zonder hoop kon ik bouwen op mezelf
wist ik dat ik niks hoefde verwachten
geen kon vertrouwen dan mijzelf,
nu heb ik de hoop gelegd
in andere handen –
en ben zo de hoop verloren.

Verblind door haar schoonheid,
verblind van een liefde
– die ik zelf niet begriep –
verraadt zij mij een tweede keer:
eerst met haar lichaam
nu met haar geest.
Zij is mijn lust en verlangen
niet waard,

zij is mijn ziel, geluk, liefde
niet waard.

103

Verradere!
DE MANNEN
Verradere!
DE JONGEN
Fraudere!
DE MANNEN
Fraudere!
DE JONGEN
Inquisiti!
DE MANNEN
Inquisiti!
DE MANNEN *hijgen*
Hhhhhhhhh...

Verraad!
DE MANNEN
Verraad!
DE JONGEN
Bedrog!
DE MANNEN
Bedrog!
DE JONGEN
Het gerecht!
DE MANNEN
Het gerecht!
DE MANNEN *hijgen*
Hhhhhhhhh...

104

Dijkdrift

8 FECIT POTENTIAM

De vrouw is vastgebonden. Per Abba is rechter, de mannen zijn aanklager en allen zijn jury tegelijk. De vrouw verzet zich niet, zij antwoordt enkel met rustige klinkers.

MAN
Ici state la frauduleuze
non la Femina, maar una animale vaginale.
Per Abba, ons brengere hare por tibi inquisiti.

PER ABBA
Si.

MAN
Animale vaginale, ons klagere tibi aan
por verradere et fraudere.
Wat benne dan ti antwoorde?
Schuldere o innocente?

FEMINA
Innocente.

MAN
Per Abba?

PER ABBA
Schuldere!

MAN
Animale vaginale,

106

Dijkdrift

105

8 HIJ HEEFT MACHT

De vrouw is vastgebonden. Per Abba is rechter, de mannen zijn aanklager en allen zijn jury tegelijk. De vrouw verzet zich niet, zij antwoordt enkel met rustige klinkers.

MAN
Hier voor ons staat de leugenaars
niet de Vrouwe maar een lager beest.
Per Abba, wij brengen haar voor uw gerecht.

PER ABBA
Ja.

MAN
Vrouwbeest, wij klagen je aan
voor leugens en bedrog.
Wat is daarop jouw antwoord.
Schuldig of onschuldig?

FEMINA
Onschuldig.

MAN
Per Abba?

PER ABBA
Schuldig!

MAN
Vrouwbeest,

107

tibi ware natte toen tibi kwame.

DE MANNEN
Natte!

MAN
Tibi ware la zee-mare toen tibi kwame.

DE MANNEN
La zee-mare!

MAN
Tibi ware il aq-water toen tibi kwame.

FEMINA
Aq-water.

DE MANNEN
Il aq-water!

MAN
Tibi benne la Kwade
tibi benne kome por ons dodemors!

DE MANNEN
Dodemors!

MAN
Animale vaginale,
wat benne dan ti antwoorde?

FEMINA
Innocente.

108 Dijkdrift

MAN
Per Abba?

PER ABBA
Er benne ziele node
om la Kwade te kere,
dit hebbe non ziele,
dit benne la Kwade.

FEMINA
Kwade.

PER ABBA
Schuldere!

DE MANNEN
Schuldere!

MAN
Et la straffe?

PER ABBA
Dodemors.

MAN
Dodemors?

PER ABBA
Dodemors!

MAN
Dodemors!

jij was nat toen je binnen kwam.

DE MANNEN
Nat!

MAN
Jij was de zee toen jij binnen kwam.

DE MANNEN
De zee!

MAN
Jij was het water toen jij binnen kwam.

FEMINA
Water.

DE MANNEN
Het water!

MAN
Jij bent het Kwaad
hier gekomen om ons te doden.

DE MANNEN
Dood!

MAN
Vrouwbeest,
wat is hierop je antwoord?

FEMINA
Onschuldig.

109

MAN
Per Abba?

PER ABBA
Er is ziel nodig
om het Kwaad te keren,
dit heeft geen ziel,
dit is het Kwaad.

FEMINA
Kwaad.

PER ABBA
Schuldig!

DE MANNEN
Schuldig!

MAN
En de straf?

PER ABBA
De dood.

MAN
De dood?

PER ABBA
De dood!

MAN
De dood!

DE MANNEN
Dodemors!

FEMINA
Innocente.

DE JONGEN
Dodemors? Maar dat benne te grote!

DE MANNEN
Dodemors!

FEMINA
Innocente...

DE JONGEN
Si, ella non benne la Femina,
maar benne dan de straffe
dodemors?

DE MANNEN
Dodemors!

DE JONGEN
Si, ons benne teleur gesteldere,
maar ella hebbe non zelve pratere
elle benne la Femina, benne sancta,
dat hebbe ons verzonnere.

FEMINA
Innocente...

112 Dijkdrift

DE MANNEN
De dood!

FEMINA
Onschuldig.

DE JONGEN
De dood? Maar is dat niet te groot?

DE MANNEN
De dood!

FEMINA
Onschuldig.

DE JONGEN
Ja, ze is de Vrouwe niet,
maar moet ze daarvoor
gestraft worden met de dood?

DE MANNEN
De dood!

DE JONGEN
Ja, het is een teleurstelling,
maar zij heeft niet gezegd
de Vrouwe te zijn, heilig te zijn,
dat waren wij.

FEMINA
Onschuldig...

113

DE MANNEN
Dodemors!

DE JONGEN
Ella hebbe non pratere
dat ella kwame ons la Gloria brengere.
Dat hebbe ons verzonnere.

FEMINA
Innocente...

DE MANNEN
Dodemors!

DE JONGEN
Elle hebbe non pratere dat ella ons kunne
reddere, dat ella geveve ons Genada,
dat hebbe ons verzonnere.

DE MANNEN
Dodemors!

FEMINA
Innocente...

DE JONGEN
Ella wildere solo ete, onderedak et securita.

DE MANNEN
Dodemors!

DE JONGEN
Ella verlangdere gaste benne, non mere,

114 Dijkdrift

DE MANNEN
De dood!

DE JONGEN
Zij heeft niet gezegd
dat ze ons de heerlijkheid kwam brengen.
Dat waren wij.

FEMINA
Onschuldig...

DE MANNEN
De dood!

DE JONGEN
Zij heeft niet gezegd dat ze ons kon redden
dat ze ons genade kon geven,
dat waren wij.

FEMINA
Onschuldig...

DE MANNEN
De dood!

DE JONGEN
Zij wilde enkel eten, onderdak en veiligheid.

DE MANNEN
De dood!

DE JONGEN
Zij verlangde gast te zijn, niets meer,

115

et ons hebbe ella la Femina make,
ons hebbe ella Stella Maris make.

DE MANNEN
Dodemors!

DE JONGEN
Benne non erelijk!
Ella pratere ons solo imitatie.
Ella benne innocente!

FEMINA
Innocente...

DE JONGEN
Luistere!

FEMINA
Luistere!

PER ABBA
Silencio!

DE MANNEN
Silencio!

PER ABBA
Io hebbe pratere: Dodemors.

DE MANNEN
Dodemors!

116 Dijkdrift

9 QUIA DIXIT

DE MANNEN
Dodemors.

PER ABBA
La woorde benne senza zinne.
La carne benne offere.

FEMINA
Offere.

DE JONGEN
No!

FEMINA
Offere.

DE MANNEN
La woorde benne senza zinne.
La carne benne offere.

FEMINA
Mihi carne voor tibi woorde.

DE MANNEN
Silencio!

PER ABBA
Offere ella.

118 Dijkdrift

en wij maakten haar de Vrouwe,
wij maakten haar de Sterre der Zee.

DE MANNEN
De dood!

DE JONGEN
Dat is niet eerlijk!
Ze praat ons enkel na!
Ze is onschuldig!

FEMINA
Onschuldig...

DE JONGEN
Hoor!

FEMINA
Hoor!

PER ABBA
Hou je mond!

DE MANNEN
Hou je mond!

PER ABBA
Ik heb gesproken: De dood.

DE MANNEN
Dood!

117

9 OMDAT HIJ HET ZEI

DE MANNEN
De dood.

PER ABBA
Het woord is zinloos.
Het vlees is offer.

FEMINA
Offer.

DE JONGEN
Nee!

FEMINA
Offer.

DE MANNEN
Het woord is zinloos.
Het vlees is offer.

FEMINA
Mijn vlees voor jullie woord.

DE MANNEN
Stilte!

PER ABBA
Offer haar.

119

*De mannen brengen de Vrouwe naar Per
Abba, die de eerste hap neemt, een mensenoffer.
Dan geeft hij haar aan de mannen.*

*De vrouw ondergaat de vernederingen van de
mannen, de vrouw is machteloos tegen het
geweld, de mannen één kluwen vlees, ze randen
haar aan, geven haar door, knagen op haar als op
het varkensvlees, doen alles met haar, en zij, een
hoopje mens, ver van de genade, krijgt de toorn
van de gemeenschap op zich neergedaald.*

Per Abba kijkt toe.

PER ABBA
Nemere en ete, tutti,
hare lijve,
dat por tibi worde gegevere.

DE MANNEN *hijgen*
Hhhhhhhhhh...

FEMINA
Nemere en ete, tutti,
mihi lijve,
dat por tibi worde gegevere.
Mihi carne voor tibi woorde.

PER ABBA
Offere ella.

120 Dijkdrift

FEMINA
Mihi carne voor tibi woorde.
Mihi gelukke voor tibi woede.
Mihi amore voor tibi bange.

PER ABBA
Non Genada

FEMINA
Non Genada.

DE MANNEN
Non Genada et
non gloria por dit offere.

DE JONGEN
Doe ella no smerzapijne,
lossere ella, liberta ella!

*De jongen verzet zich, maar wordt door de
mannen tegengehouden, hij kijkt toe, in
bedwang gehouden. Nog altijd zingt de vrouw,
steeds zachter wel.*

FEMINA
Er benne ziele node
om la Kwade te kere.

*De mannen scheuren stukken vlees
uit haar lichaam, eten haar.*

DE JONGEN
Tibi zulle straffere worde,

122 Dijkdrift

*De mannen brengen de Vrouwe naar Per
Abba, die de eerste hap neemt, een mensenoffer.
Dan geeft hij haar aan de mannen.*

*De vrouw ondergaat de vernederingen van de
mannen, de vrouw is machteloos tegen het
geweld, de mannen één kluwen vlees, ze randen
haar aan, geven haar door, knagen op haar als op
het varkensvlees, doen alles met haar, en zij, een
hoopje mens, ver van de genade, krijgt de toorn
van de gemeenschap op zich neergedaald.*

Per Abba kijkt toe.

PER ABBA
Neem en eet, allen,
haar lichaam,
dat voor u gegeven wordt.

DE MANNEN *hijgen*
Hhhhhhhhhh...

FEMINA
Neem en eet, allen,
mijn lichaam,
dat voor u gegeven wordt.
Mijn vlees voor jullie woord.

PER ABBA
Offer haar.

121

FEMINA
Mijn vlees voor jullie woord.
Mijn geluk voor jullie woede.
Mijn liefde voor jullie angst.

PER ABBA
Geen genade.

FEMINA
Geen genade.

DE MANNEN
Geen genade en
geen heerlijkheid voor dit offer.

DE JONGEN
Doe haar geen pijn,
laat haar los, laat haar vrij!

*De jongen verzet zich, maar wordt door de
mannen tegengehouden, hij kijkt toe, in
bedwang gehouden. Nog altijd zingt de vrouw,
steeds zachter wel.*

FEMINA
Er is ziel nodig
om het Kwaad te keren.

*De mannen scheuren stukken vlees
uit haar lichaam, eten haar.*

DE JONGEN
Jullie zullen gestraft worden,

123

vergetere Genada, vergetere Gloria,
por tibi benne solo permanente Kwade et
lijdere.

MAN
Silencio porco petito.

*De man, die ook het biggetje geslacht had, grijpt
de jongen bij zijn keel.*

MAN
Happere oke.

DE JONGEN
No.

MAN
Als tibi non manne kunne benne,
benne dan silencio.

De man slaat de jongen buiten westen.

MAN
Wat moete ons met tibi,
non manne, non fratello,
ons benne betere af senza tibi.
Als id siesta benne,
zal ik tibi de nekke draaiere.

Als una porco petito.

DE MANNEN
La worde benne senza zinne.

124 Dijkdrift

La carne benne offere.
Proppere ella met luste libido,
dit animale vaginale benne por vervullere
et als ella ons non vullere met Genade
dan vullere ons met ella carne,
dan vullere ons ella met nostra carne.

Vullere ella!
Vullere ella!
Vullere ella!

Dodemors!

*Wanneer de mannen klaar zijn, volgevreten,
leeggeneukt, wanneer zij genoeg van het
vernederen geproefd hebben, uitgeput zijn van
hun inspanningen, wanneer de vrouw slap hangt
in hun handen, levenloos, zonder adem, zonder
zang, worden zij weer rustig.*

DE MANNEN
Ella non canta non mere.

PER ABBA
Bene.

DE MANNEN
Ella benne dodemors.
Per Abba.
Dodemors benne ella.

PER ABBA
Bene.

126 Dijkdrift

vergeet de genade, vergeet de heerlijkheid,
het eeuwige Kwaad en lijden zal jullie deel
zijn.

MAN
Hou toch je kop.

*De man, die ook het biggetje geslacht had, grijpt
de jongen bij zijn keel.*

MAN
Neem ook een hap.

DE JONGEN
Nee.

MAN
Als je geen man kan zijn,
wees dan stil.

De man slaat de jongen buiten westen.

MAN
Wat moeten we met jou,
geen man, geen broeder,
we zijn beter af zonder jou.
Als de rust over ons komt,
zal ik jou de nek omdraaien.

Als een varkentje.

DE MANNEN
Het woord is zinloos.

125

Het vlees is offer.
Prop haar vol met lage lusten,
dit vrouweest dient ter vervulling
en komt zij ons niet vullen met Genade
dan vullen wij ons met haar vlees,
dan vullen wij haar met ons vlees.

Vul haar!
Vul haar!
Vul haar!

Dood!

*Wanneer de mannen klaar zijn, volgevreten,
leeggeneukt, wanneer zij genoeg van het
vernederen geproefd hebben, uitgeput zijn van
hun inspanningen, wanneer de vrouw slap hangt
in hun handen, levenloos, zonder adem, zonder
zang, worden zij weer rustig.*

DE MANNEN
Die zingt niet meer.

PER ABBA
Goed.

DE MANNEN
Dood is zij.
Per Abba.
Dood is zij.

PER ABBA
Goed.

127

DE MANNEN
Ella benne dodemors.
Ella hebbe hare straffe kregere.
Ella hebbe hare dodemors kregere.

PER ABBA
Bene.

DE MANNEN
Et nunc, Per Abba?
Begravere?

PER ABBA
No! Non begravere.
Werpere ella tegen la dijke,
als una zakke zande,
late hare, die kwame als il aq-water,
il aq-water tegen houdere.
Late in hare dodemors
la terraarde triomfere.

DE MANNEN
Bene.

De mannen smijten de vrouw tegen de dijk.

PER ABBA
Siesta nunc, manne,
ons moete weer gravere, latere,
ons moete weer gravere, latere,
et gravere benne gravus.

128

Dijkdrift

PER ABBA
Siesta nunc, manne,
ons moete weer gravere, latere,
ons moete weer gravere, latere,
et gravere benne gravus.

De mannen vallen in slaap.

130

Dijkdrift

DE MANNEN
Dood is zij.
Zij heeft haar straf gekregen.
Zij heeft haar dood gekregen.

PER ABBA
Goed.

DE MANNEN
En nu, Per Abba?
Begraven?

PER ABBA
Nee! Begraaf haar niet.
Smijt haar tegen de dijk,
als zandzak die zij is,
laat haar, die als het water kwam,
het water tegenhouden.
Laat haar dood
triomf zijn voor de aarde.

DE MANNEN
Goed.

De mannen smijten de vrouw tegen de dijk.

PER ABBA
Neem rust nu, mannen,
straks moeten wij weer graven,
straks moeten wij weer graven
en het graven is zwaar.

129

DE MANNEN
Neem rust nu, mannen,
straks moeten wij weer graven,
straks moeten wij weer graven
en het graven is zwaar.

De mannen vallen in slaap.

131

IO SURGITE POSTQUAM SEDERITIS

10.1 Excusare

De mannen slapen en snurken, hun instrumenten snurken mee. De jongen komt bij. Hij kijkt om zich heen, ziet de levenloze vrouw tussen de zandzakken liggen.

DE JONGEN

Nunc hebbe ella, die innocente kwame,
hare ultima ademe exito blazere,
schuldere benne solo por ons,
die hare machte gave die ella non bezate
et hare kwaleke name
dat ella non verrichterde la miracele
waar ons naar verlangdere.

Una Femina, non animale vaginale,
maar una gaste die hospitalitate verdiendere,
excusare, Femina, dat io tibi oke vervloektere,
dat io tibi non por hulpe benne schote,
dat io tibi non hebbe reddere kunne,
excusare, Femina,
door niente te doenere
hebbe io mihi zelve vervloekere,
wie weg kijkere bij lijdere
veroorzake dat lijdere zelve,
wie weg kijkere bij dodemors,

132

Dijkdrift

benne zelve una dodemordenare,
wie weg kijkere bij la Kwade
benne zelve la Kwade.

Io benne la Kwade.

Excusare mihi.

FEMINA *zacht*

Excusare.

DE JONGEN

Nunc zal mihi treurdriete
mi sensa hebbe overnome,
mihi la droeve insanita
in la koppe slagere;
als io la dodemors pratere hore
benne io dodemors mi zelve
o krankzinne.

Et ademe benne nog in mihi lijve,
ergo io benne krankzinne.
Io benne non dodemors.

FEMINA

Io benne non dodemors.

DE JONGEN

Tibi leve!

FEMINA

Leve!

De jongen rent naar de vrouw toe.

134

Dijkdrift

IO STA OP NA DE RUST

10.1 Vergeef

De mannen slapen en snurken, hun instrumenten snurken mee. De jongen komt bij. Hij kijkt om zich heen, ziet de levenloze vrouw tussen de zandzakken liggen.

DE JONGEN

Nu heeft zij, die onschuldig kwam,
haar laatste adem uitgeblazen,
schuld kennen enkel wij,
die haar een macht gaven die zij niet bezat
en haar kwalijk namen
dat zij de wonderen niet verrichtte
waar wij naar verlangden.

Een vrouw, geen beest,
een gast die wij gastvrijheid moesten geven,
het spijt me, vrouw, dat ik je ook vervloekt heb,
dat ik je niet te hulp geschoten ben,
dat ik je niet heb kunnen redden,
het spijt me, vrouw,
door niks te doen
heb ik mijzelf vervloekt,
wie wegstijgt bij het lijden
veroorzaakt dat lijden zelf,
wie wegstijgt bij een moord

133

is zelf een moordenaar,
wie wegstijgt bij het Kwaad
is zelf het Kwaad.

Ik ben het Kwaad.

Vergeef mij.

FEMINA *zacht*

Vergeef.

DE JONGEN

Nu zal mijn verdriet
mijn zinnen over hebben genomen,
mij de droeve gekte
in het hoofd geslagen zijn;
als ik de doden hoor spreken
ben ik zelf dood
of krankzinnig.

Er zit nog adem in mijn lijf,
dus moet ik krankzinnig zijn.
Ik ben niet dood.

FEMINA

Ik ben niet dood.

DE JONGEN

Je leeft!

FEMINA

Leeft.

De jongen rent naar de vrouw toe.

135

DE JONGEN
Benne bene? Kunne tibi stanere?
Lopere? Hebbe ti smerzapijne?

FEMINA
Smerzapijne.

DE JONGEN
Si.
Ons moetere weg ici.

FEMINA
Weg.

DE JONGEN
Ons moetere vluchtere.
Io hebbe una tunnele in mihi hutte.
Ons kunne vluchtere.

FEMINA
Smerzapijne.

DE JONGEN
Io wete, maar id moete.
Als die ontdekkere dat tibi nog ademe in lijve
hebbe, die pakkere tibi tridoppio zo ferme,
tibi zal in fragmentie scheure wordere.
Ons moetere vluchtere. Samini.

FEMINA
Samini.

136

Dijkdrift

DE JONGEN
Gaat het? Kan je staan?
Lopen? Heb je pijn?

FEMINA
Pijn.

DE JONGEN
Ja.
We moeten hier weg.

FEMINA
Weg.

DE JONGEN
We moeten vluchten
Ik heb een tunnel in mijn hut.
We kunnen vluchten.

FEMINA
Pijn.

DE JONGEN
Ik weet het, maar je moet.
Als ze ontdekken dat je nog adem in je lijft hebt,
dan zullen ze je driemaal zo hard pakken,
je zal in stukken uiteen worden gescheurd.
We moeten vluchten. Samen.

FEMINA
Samen.

137

DE JONGEN
Si.

*Ze lopen naar de tunnel.
De jongen wijst.*

DE JONGEN
Id benne ici. Vamonos.
Io volgere.

FEMINA
Volgere.

DE JONGEN
Si. Rapide.

*De man, de slager, die de jongen bewusteloos
had geslagen, wordt wakker.*

DE MAN
Porco petito!

DE JONGEN
Vamos, rapide!

FEMINA
Samini.

DE JONGEN
Io kome na tibi.

DE MAN
Porco petito!

138

Dijkdrift

DE JONGEN
Ja.

*Ze lopen naar de tunnel.
De jongen wijst.*

DE JONGEN
Hier is het. Ga maar.
Ik volg je.

FEMINA
Volg me.

DE JONGEN
Ja. Snel.

*De man, de slager, die de jongen bewusteloos
had geslagen, wordt wakker.*

DE MAN
Varkentje!

DE JONGEN
Snel, ga!

FEMINA
Samen.

DE JONGEN
Ik kom achter je aan.

DE MAN
Varkentje!

139

FEMINA

Samini.

DE JONGEN

Rapide. Vamos. Io distractare il.

De jongen duwt de vrouw de tunnel in, dan draait hij zich om, loopt op de man af, leidt hem weg van zijn hut en tunnel.

DE JONGEN

Wat wille, perverto?

DE MAN

Io benne klare met tibi.

Il 'innocente', pfui.

Wat benne tibi? Die isolare aan ons, die prate solo, parlando masturbato,

slape solo in eige hutte

et non bij ons, fratelli,

permanente solo, permanente asocialium.

DE JONGEN

Io hore non bij tibi.

DE MAN

No, dat benne ware, porco petito,

tibi benne non una della ons.

Io kunne ti betere slachtere

als la porco petito die tibi benne,

io zal ti villere, aan la spitte rijgere

et dan, porco petito, zal ons tibi ete.

Tibi zal una fiestamale benne, porco vettito.

140

Dijkdrift

FEMINA

Samen.

DE JONGEN

Snel. Ga. Ik leid hem af.

De jongen duwt de vrouw de tunnel in, dan draait hij zich om, loopt op de man af, leidt hem weg van zijn hut en tunnel.

DE JONGEN

Wat wil je, smeerlap?

DE MAN

Ik ben klaar met jou.

De 'onschuldige', bah.

Wat ben jij? Onttrekt je aan ons,

praat in zijn eentje,

woont in zijn eigen hut

in plaats van bij zijn broeders,

altijd alleen, altijd asociaal.

DE JONGEN

Ik hoor niet bij jullie.

DE MAN

Nee, dat is waar, varkentje,

jij bent niet een van ons.

Beter zal ik je slachten

als het varkentje dat je bent,

ik zal je villen, aan het spit rijgen

en dan, varkentje, zullen we je eten.

Jij zal een feestmaal zijn, vet varkentje.

141

DE JONGEN

Et tibi zal in mi stikkere.

DE MAN

Tibi benne una desserte magnifico
na il animale vaginale.

DE JONGEN

Ella benne una Femina,
non una animale!

DE MAN

Waar benne ella?

DE JONGEN

Wie?

DE MAN

Waar benne il animale,
Waar benne la dodemors?

DE JONGEN

Die benne weg.

DE MAN

Weg?

DE JONGEN

Ressurrectio et weg.

DE MAN

Ressurrectio exito dodemors?

142

Dijkdrift

DE JONGEN

Jullie zullen op mij stikken.

DE MAN

Jij bent een heerlijk toetje
na het vrouwbeest.

DE JONGEN

Zij is een vrouw,
geen beest!

DE MAN

Waar is ze?

DE JONGEN

Wie?

DE MAN

Waar is het beest,
waar is de dode?

DE JONGEN

Die is weg.

DE MAN

Weg?

DE JONGEN

Opgestaan en weg.

DE MAN

Opgestaan uit de dood?

143

DE JONGEN
Si.

DE MAN
Hahaha! Ressurectio exito dodemors!
Benne d'r una coecoe in ti koppe?
Niemande kome van dodemors ritorno.
Wat hebbe met hare doenerere?
Hebbe tibi hare nare ti holle slepere,
wilde tibi copulere met dat animale dodemors?
Late mihi kijke, ware benne ella?

DE JONGEN
Non mihi hutte!

De man loopt naar de hut, hij slaat de doek opzij.

DE MAN
Wat benne dit?

DE JONGEN
Niente.

DE MAN
Una tunnele?

DE JONGEN
Niente.

DE MAN
Ondermijne nostra dijke?

144 Dijkdrift

DE JONGEN
Niente.

DE MAN
Gravere ons la diepte in?

DE JONGEN
Niente.

DE MAN
Benne instrumenta della aq-water?

DE JONGEN
Niente.

DE MAN
Alarma!
Wakkere wakkere!
Alarma!
La Kwade! Verradere! La Kwade!

146 Dijkdrift

DE JONGEN
Ja.

DE MAN
Hahaha! Opgestaan uit de dood!
Er zit een koekoek in je kop.
Niemand komt terug van de dood.
Wat heb je met haar gedaan?
Heb je haar naar je hol gesleept,
wilde je met dat dode vrouwbeest neuken?
Laat eens zien, waar is ze?

DE JONGEN
Niet mijn hut!

De man loopt naar de hut, hij slaat de doek opzij.

DE MAN
Wat is dit?

DE JONGEN
Niets.

DE MAN
Een tunnel?

DE JONGEN
Niets.

DE MAN
Ondermijn jij onze dijk?

145

DE JONGEN
Niets.

DE MAN
Graaf jij ons de diepte in?

DE JONGEN
Niets.

DE MAN
Ben jij werktuig van het water?

DE JONGEN
Niets.

DE MAN
Alarm!
Wakker worden!
Alarm!
Het kwaad! Verraad! Het kwaad!

147

10.2 Aan la croce!

De mannen richten een kruis op. Daar spijkeren ze de jongen op vast.

DE MANNEN

Verradere, verradere,
in eigene geledere,
verradere, verradere,
la ultima Kwade,
verradere della fratello.

Aan la croce!
Aan la croce!

Aq-water benne demon demon
et demon benne Diabolica.

Aan la croce!
Aan la croce!

La ultima Kwade,
verradere,
tibi benne non fratelli waarde.

Aan la croce!
Aan la croce!

Per Abba!
Il hebbe geredde la zee-mare!

148 Dijkdrift

Il benne instrumenta della aq-water!
Il benne la Kwade!

PER ABBA
Hhhhhhhh...

DE MANNEN
Per Abba!
Ons hebbe la fratello fraudere
aan la croce nagele!

PER ABBA
Hhhhhhhh...

DE MANNEN
Per Abba!
Tibi woorde!
Per Abba!
Ware benne tibi woorde!

PER ABBA
Hhhhhhhh...

*Per Abba wijst naar de plaats waar de vrouw
voor het eerst verscheen: daar is ze weer.
Wederom nat van het water.*

DE JONGEN
Tibi moeste vluchtere...

MAN
Verradere.

150 Dijkdrift

10.2 Aan het kruis!

De mannen richten een kruis op. Daar spijkeren ze de jongen op vast.

DE MANNEN

Verraad, verraad,
in eigen gelederen,
verraad, verraad,
het ergste Kwaad,
verraad van een broeder.

Aan het kruis!
Aan het kruis!

Het water is de duivel
en de duivel is het kwaad.

Aan het kruis!
Aan het kruis!

Het ergste Kwaad,
verraad,
jij bent geen broederschap waard.

Aan het kruis!
Aan het kruis!

Per Abba!
Hij heeft de zee gered!

149

Hij is werktuig van het water!
Hij is het Kwaad!

PER ABBA
Hhhhhhhh...

DE MANNEN
Per Abba!
We hebben de bedrieglijke broer
aan het kruis genageld!

PER ABBA
Hhhhhhhh...

DE MANNEN
Per Abba!
Je woord!
Per Abba!
Waar is je woord!

PER ABBA
Hhhhhhhh...

*Per Abba wijst naar de plaats waar de vrouw
voor het eerst verscheen: daar is ze weer.
Wederom nat van het water.*

DE JONGEN
Je moest vluchten!

MAN
Verraad.

151

DE JONGEN
Porquoi benne non vluchtere...

FEMINA
Samini.

DE MANNEN
Per Abba?

PER ABBA
Hhhhhh...

FEMINA
Manne della terraarde,
luistere naar mihi.

DE MANNEN
Femina?

FEMINA
Manne della terraarde,
luistere naar mihi.

PER ABBA
Hhhhhh...

*Per Abba is zijn stem verloren, staat stokstijf
stil, kijkt verbijsterd toe.*

152 Dijkdrift

II DIXIT FEMINA

II.I Gevere ons il woorde ritorno

FEMINA
Manne della terraarde
luistere naar mihi.
Kijkere naar tibi offere
et zienere tibi dodemors.

DE JONGEN
Femina?

DE MANNEN
Niente Femina!
Hhhhhh!

FEMINA
Gloria la Femina op terraarde.
Gloria la Femina die ons leve gevere.
Die ons oxygene gevere
opdat wij ademe et ademe et ademe.

DE JONGEN
Femina?

DE MANNEN
Femina ordinare,
non sancta, homimens.
Hhhhhh!

154 Dijkdrift

DE JONGEN
Waarom ben je niet gevluucht?

FEMINA
Samen.

DE MANNEN
Per Abba?

PER ABBA
Hhhhhh...

FEMINA
Mannen van de aarde,
hoor mij aan!

DE MANNEN
Vrouwe?

FEMINA
Mannen van de aarde,
hoor mij aan!

PER ABBA
Hhhhhhh...

*Per Abba is zijn stem verloren, staat stokstijf
stil, kijkt verbijsterd toe.*

153

II ZEGT DE VROUW

II.I Geef ons het woord terug

FEMINA
Mannen van de aarde
hoor mij aan.
Kijk naar uw offer
en zie uw dode aan.

DE JONGEN
Vrouwe?

DE MANNEN
Niks Vrouwe!
Hhhhhhh!

FEMINA
Zalig is de Vrouwe op de aarde.
Zalig is de Vrouwe die ons leven geeft.
Die ons zuurstof geeft
opdat wij ademen en ademen en leven.

DE JONGEN
Vrouwe?

DE MANNEN
Gewoon een vrouw,
niet heilig, mens.
Hhhhhhh!

155

FEMINA
Er benne ziele node
om la Kwade te kere.

DE JONGEN
Femina?

DE MANNEN
Niente Femina.
Hhhhhhhh!
Non homimens; animale,
una animale vaginale.
Hhhhhhhhhh!

DE JONGEN
Vrouwe?

DE MANNEN
Animale vaginale!
Verdwijnere!
Hhhhhhhh!
Late ons met ruste!
Gevere Per Abba il woorde ritorno!
Hhhhhhhhhh!
Gevere ons il woorde ritorno!
Hhhhhhhh!

FEMINA
Wie mihi carne hebbe etere
zal door mihi vervullere benne.
Wie mihi vervullere hebbe
hebbe mihi carne etere.
Mihi carne voor tibi woorde

156 Dijkdrift

et tibi woorde
es silencio.

PER ABBA
Hhhhhh...

FEMINA
Er benne ziele node
om la Kwade te kere.

MAN
Bedoele porco petito,
hhhhhhhhhhh
il 'innocente'?
Willere tibi die?
Hhhhhhhhhhhh!

*De mannen rukken de jongen van het kruis,
smijten hem de kant van de vrouw op. De
jongen grijpt het biggetje, gaat bij de vrouw
staan.*

DE JONGEN
Femina?

FEMINA
Wie mihi carne hebbe gegetere
zal door mihi vervullere benne.
Wie mihi vervullere hebbe
hebbe mihi carne gegetere.
Mihi carne voor tibi woorde
et tibi woorde
es silencio.

158 Dijkdrift

FEMINA
Er is ziel nodig
om het Kwaad te keren.

DE JONGEN
Vrouwe?

DE MANNEN
Niet eens een vrouw.
Hhhhhhhh!
Geen mens, een beest,
een laag vrouwbeest.
Hhhhhhhhhh!

DE JONGEN
Vrouwe?

DE MANNEN
Laag vrouwbeest!
Verdwijn!
Hhhhhhhh!
Laat ons met rust!
Geef Per Abba zijn woord terug!
Hhhhhhhhhh!
Geef ons het woord terug!
Hhhhhhhh!

FEMINA
Wie van mijn vlees gegeten heeft
zal door mij zijn vervuld.
Wie mij vervuld heeft
heeft mijn vlees gegeten.
Mijn vlees voor jullie woord

157

en jullie woord
is stilte.

PER ABBA
Hhhhhh...

FEMINA
Er is ziel nodig
om het Kwaad te keren.

MAN
Bedoele je dit varkentje,
hhhhhhhhhhh
de 'onschuldige'?
Wil je hem?
Hhhhhhhh!

*De mannen rukken de jongen van het kruis,
smijten hem de kant van de vrouw op. De
jongen grijpt het biggetje, gaat bij de vrouw
staan.*

DE JONGEN
Vrouwe?

FEMINA
Wie van mijn vlees gegeten heeft
zal door mij zijn vervuld.
Wie mij vervuld heeft
heeft mijn vlees gegeten.
Mijn vlees voor jullie woord
en jullie woord
is stilte.

159

MAN
Gevere ons il woorde ritorno!
Hhhhhh!

DE MANNEN
Hhhhhhhh!

FEMINA
Wie mihi carne hebbe gegetere
zal door mihi vervullere benne.
Wie mihi vervullere hebbe
hebbe mihi carne gegetere.
Mihi carne voor tibi woorde
et tibi woorde
es silencio.

DE MANNEN
Hhhhhhhh!

FEMINA
Mihi carne voor tibi woorde.
Mihi gelukke voor tibi woede.
Mihi amore voor tibi bange.

DE MANNEN
Hhhh...

FEMINA
Mihi carne voor tibi woorde.

DE MANNEN
Hhhh...

160 Dijkdrift

FEMINA
Ergo silencio.

DE MANNEN
Hhhhhhhh...

162 Dijkdrift

MAN
Geef ons het woord terug!
Hhhhhh!

DE MANNEN
Hhhhhhhh!

FEMINA
Wie van mijn vlees gegeten heeft
zal door mij zijn vervuld.
Wie mij vervuld heeft
heeft mijn vlees gegeten.
Mijn vlees voor jullie woord
en jullie woord
is stilte.

DE MANNEN
Hhhhhhhh!

FEMINA
Mijn vlees voor jullie woord.
Mijn geluk voor jullie woede.
Mijn liefde voor jullie angst.

DE MANNEN
Hhhh...

FEMINA
Mijn vlees voor jullie woord.

DE MANNEN
Hhhh...

161

FEMINA
Dus zwijg.

DE MANNEN
Hhhhhh...

163

I 2 ER BENNE ZIELE NODE

FEMINA

Er benne ziele node
om la Kwade te kere.

Er benne ziele node
om woede in gelukke te smorere.

Er benne ziele node
om bange met amore te stikkere.

Mihi carne voor tibi woorde.
Mihi gelukke voor tibi woede.
Mihi amore voor tibi bange.

Er benne ziele node om te leve,
non gravere, non graffe,
non isolatia gravus,
maar ziele.

Non woorde.
Non woede.
Non bange.

Ziele, gelukke, amore.

Non woorde.
Non woede.
Non bange.

164 Dijkdrift

Ziele, gelukke, amore.

Amore.

DE JONGEN
Amore.

FEMINA
Samini.

DE JONGEN
Samini.

166 Dijkdrift

I 2 ER IS ZIEL NODIG

FEMINA

Er is ziel nodig
om het Kwaad te keren.

Er is ziel nodig
om woede in geluk te smoren.

Er is ziel nodig
om angst met liefde te verstikken.

Mijn vlees voor jullie woord.
Mijn geluk voor jullie woede.
Mijn liefde voor jullie angst.

Er is ziel nodig om te leven,
geen graven, geen graf,
geen zware isolatie,
maar ziel.

Geen woord.
Geen woede.
Geen angst.

Ziel, geluk, liefde.

Geen woord.
Geen woede.
Geen angst.

165

Ziel, geluk, liefde.

Liefde.

DE JONGEN
Liefde.

FEMINA
Samen.

DE JONGEN
Samen.

167

Een vriend noemde mij de meest religieuze ongelovige die hij kende. En als een atheïst die god mist ben ik ook altijd op zoek naar verlossing. Nu zie ik mezelf niet snel een Reve'tje doen, ik mis het talent om in een opperwezen te geloven dus een bekering zit er niet in, maar de fascinatie blijft.

Twee van de belangrijkste bronnen van de Europese cultuur zijn 'de klassieken' en 'de bijbel', het zijn ook twee van mijn belangrijkste bronnen, inclusief de rijkdom aan goden die eruit opwelt. In mijn atheïstisch godsverlangen ben ik polyamoreus en beperk ik mij niet tot de Abrahamitische religies (het tweede van de tien geboden is niet aan mij besteed).

Het is dan ook niet vreemd dat religieuze thematiek vaker voorkomt in mijn teksten. Soms letterlijk, zoals de vijf missen die ik heb geschreven voor het project *De Uitvaart* van Dries Verhoeven en soms als metafoor, bijvoorbeeld wanneer de Verlosser in zijn incarnatie als Ronald McDonald in *MAC* op komt draven. In *Naar de Hemel Wijzen* en *Apocalypso* zitten de goden en hun handlangers vaak dicht op de huid van de personages (niet per se als beschermers) en in *Antigone* zijn de goden juist zeer aanwezig door hun afwezigheid – er zijn alleen nog lege plekken in de lucht.

En ook in *Dijkdrift* probeer ik weer het goddelijke en het gebrek te vangen. Ik wilde de religieuze

vervoering van Monteverdi's *Mariavespers* koppelen aan het hedendaagse gemis. In het stuk ontwricht de komst van een onbekende vrouw een hermetisch gesloten mannengemeenschap. Zij fungeert als projectiescherm voor het verlangen naar troost, verlossing en seksuele vervulling van de mannen die, onbekend met het fenomeen vrouw, in haar niemand anders dan de goddelijke Maria kunnen zien.

Wanneer zij tegen blijkt te vallen, niet bestand te zijn tegen hun verwachtingen en geen Maria blijkt te zijn, dan valt zij in ongenade. Van al-het-goede vervalt zij tot het kwaad – niet door wat zij zelf doet, maar door de mannen die niet kunnen verkroppen dat zij niet is waarop zij zo vurig hoopten.

In de Onze-Lieve-Vrouwe-kerk in Maastricht hangt het gebed voor Maria Sterre der Zee. Een gebed waaruit de hoop spreekt iets te krijgen, waarin min of meer de vervulling van verlangens, wensen of troost wordt geëist. Een gebed dat, het kan bijna niet anders, geschreven moet zijn door een man die bang is afgewezen te worden. Het begint al met de eerste zin:

O Maria, Sterre der Zee, zie mij hier neergeknield voor Uw genadetroon, waar reeds ontelbare minnaren van Uw moederhart de grootste gunsten door U hebben ontvangen.

De twee kerkelijke archetypen van de vrouw, de moeder en de hoer, worden hier opgeroepen.

Als er al 'ontelbare minnaren' voor mij zijn geweest, dan heb ik er toch zeker het recht op dat ook mijn gebeden worden verhoord?

En in de laatste strofe wordt ook nog eens benadrukt dat er geen sprake van kan zijn dat zij die vragen worden overgeslagen:

Herinner U, o goedertierenste Maagd, dat het nooit gehoord is, dat iemand die vertrouwvol tot U zijn toevlucht nam, door U verlaten is; zou ik dan de eerste ongelukkige zijn, die Gij onverhoord van U liet heengaan? Neen, neen, o goede Moeder!

Maria moet armen genoeg hebben om iedere smekeling mee te omhelzen. Anders schiet zij tekort. Het kan dan ook niet anders, de egocentrische aard van de mens indachtig, dat Maria het nauwelijks volwassen geworden kind (dat wij allen zijn) vroeg of laat zal teleurstellen.

Om een wereld en de daarin rondlopende personages vorm te geven heeft de schrijver een krachtig wapen tot zijn beschikking: de taal. Ik geloof dat vorm inhoud is en dat de manier waarop personages praten minstens zo belangrijk is als wat zij zeggen. Daarnaast staat theater voor mij dicht bij de poëzie. De schrijver kan een wereld van taal bouwen die zich niets aan het realisme gelegen hoeft te laten liggen. In het theater mag de taal verminkt zijn, aangepast zijn aan het doel van de makers, er mag een nieuwe taal worden gecreëerd.

Voor *Dijkdrift* heb ik een neo-archaïsche taal ontwikkeld die tussen het Nederlands en het kerkelijk Latijn in zit. Daarvoor heb ik eigen spel- en grammaticale regels verzonnen, woorden in het Nederlands en de Romaanse talen gezocht die betekenisverwantschap en/of klankverwantschap hebben en uitgezocht hoe ver ik kan gaan met de taal zonder dat deze het vermogen te communiceren met een Nederlands, hedendaags publiek verliest.

'Aqua' en 'water' bijvoorbeeld, die in klank en betekenis overeenkomen, smelten samen tot 'aq-water'. 'Terra' en 'aarde' worden samen 'terraarde'. Graven, de voornaamste bezigheid van de mannen in het stuk, heeft klankverwantschap met 'gravus': Latijn voor zwaar of ernstig. En samen hebben ze klankverwantschap met 'graf'. Et cetera. Lidwoorden heb ik onafhankelijk gemaakt van geslacht (in een wereld van enkel mannen wordt het gegeven 'sekse' sowieso diffuus) en laat ik ze afhangen van de eerste letter van het zelfstandig naamwoord. Zoals 'a' of 'an' in het Engels. Woorden die met een medeklinker beginnen krijgen het lidwoord 'la', woorden die met een klinker beginnen krijgen het lidwoord 'il'. Zo wordt god (in onze klankassociatie) vanzelf vrouwelijk: la Domina.

Zo ben ik bezig geweest een taal te scheppen die een andere wereld oproept, maar die tegelijkertijd met onze wereld communiceert. Ik hoop dat dat gelukt is.

WOORD VAN DE COMONIST

Sinds het begin van Calefax (1985) heb ik muziek geschreven voor de groep. Arrangementen, eigen composities of 'nieuwe muziek geïnspireerd op' – voor het kwintet of voor samenwerkingsprojecten met solisten of andere groepen, in alle mogelijke stijlen. Eind 2014 kwam daar de opdracht bij voor het maken van muziek voor *Dijkdrift*, toneelmuziek, of: een opera. Toen ik na de zomer van 2015 het intense libretto van Jibbe Willems las, realiseerde ik me pas in volle omvang hoe groot deze kans voor mij was.

Nu, acht maanden later, is de partituur af. In het resultaat komt bijna alles samen wat ik in al die jaren aan kennis en ervaring heb vergaard. Met name in het transformeren van elementen uit Monteverdi's *Mariavespers* tot nieuwe muziek voelde ik mij als een vis in het water.

Een echte uitdaging was het componeren van een grootschalig werk voor een wel zeer aparte groep musici die ik op vele verschillende manieren kon inzetten. Vanaf het begin was het namelijk de bedoeling dat de blazers van Calefax ook zouden zingen en dat de zangers van Silbersee eveneens als instrumentalisten ingezet zouden worden. De partituur was dus complex: twaalf musici, maar meer dan tweemaal zoveel instrumentale opties om uit te kiezen.

Dijkdrift is het eerste deel van de trilogie *Eilanden*. Opera's die zich afspelen in een geïsoleerde omgeving, in gesloten gemeenschappen die beginnen af te brokkelen wanneer de buitenwereld binnendringt.

Jibbe Willems, april 2016

Ik heb mij op maar één manier ingetoomd, en dat is in mijn voorliefde voor complexe muzikale structuren. De reden is dat ik meen dat een zo archaïsche vertelling vraagt om heel direct aansprekende muziek.

Er is hier geen begeleidingsmuziek. Iedere noot moet als theatrale handeling geproduceerd kunnen worden omdat iedereen tevens personage is.

Raaf Hekkema, april 2016

7.2 La ultima kanse, ♩ = 48 (♩-♩)

377

Meltroush (Femina): mihhh.

Lodewijk Fe-mi-na?

B.Dr. basidum

Fligh. *ppp*

Vc. *ppp* sordine

Vln. *ppp* sordine

Macej *ppp* vrije impto percussie

2.2 Cravere ons et gravus id benne. Bilesty, ♩ = 80, swing

Tenor 1 *mf* Gra - ve - re ons et gra - vus id ben - ne.

Tenor 2 *mf* Gra - ve - re ons et gra - vus id ben - ne.

Baritone 1 *mf* Gra - ve - re ons et gra - vus id ben - ne.

Baritone 2 *mf* Gra - ve - re ons et gra - vus id ben - ne.

Baritone 3 *mf* Gra - ve - re ons et gra - vus id ben - ne.

Bass *mf* Gra - ve - re ons et gra - vus id ben - ne.

5 T1 ons ben - ne so - lo ho - mi - mens.

T2 ons ben - ne so - lo ho - mi - mens.

B ons ben - ne so - lo ho - mi - mens.

377

Oliver *ppp* <>

Ivar *ppp* *noctie*

T *pp* *comtabakklinet*

Ch. Cl. *ppp* *impro tijdens tekst*

Alban *ppp* *Fe-mi-na?*

377 Bass *ppp* <>

377 Perc. (Inst & Musiq) 1

Perc. (Mitsuda & Trom) 2

B ons ben - ne so - lo ho - mi - mens.

B ons ben - ne so - lo ho - mi - mens.

B ons ben - ne so - lo ho - mi - mens.

9 T1 - vus id ben - ne et gra - ve - re ons. ons ben - ne

T2 gra - vus id ben - ne et gra - ve - re ons.

B gra - vus id ben - ne et gra - ve - re ons.

B gra - vus id ben - ne et gra - ve - re ons.

B gra - vus id ben - ne et gra - ve - re ons.

B gra - vus id ben - ne et gra - ve - re ons.

B gra - vus id ben - ne et gra - ve - re ons.

Demonisch, ♩ = 200

Michaela *ff* *Kijzend, portamento*
 Ver - ra - de - re,
 Els *ff* *Kijzend, portamento*
 Ver - ra - de - re,
 : Lodewijk
 Tieno
 Maciej *ff* *gehiteld, obstinaat*
 A - hr - ma! La - kon - del Ver - in - der - ef - la - kon - del!
 Oboe
 rinet in B.
 Alto Sax
 ss Clarinet
 Basoon
 Bass Drum (Macsp)

180 Muziek Dijkdrift 10.2. Aan la Croce!

Dijkdrift ging als co-productie van Silbersee / Calefax in première op 25 mei 2016 tijdens Festival Karavaan in Heiloo en beleefde zijn Oerolpremière op 10 juni

Libretto: Jibbe Willems
 Compositie: Raaf Hekkema – naar Monteverdi's *Mariavespers*

Uitvoerenden: Silbersee:
 Mehrnouch Rahmani *zang / spel*
 Anne Stam *spel*
 Lodewijk Meeuwse *zang / spel*
 Els Mondelaers *zang / spel / bugel / basgitaar*
 Jussi Lehtipuu *zang / spel / cello*
 Michaela Riener *zang / spel / toetsen*
 Maciej Straburzinski *zang / spel / percussie*
 Tieno Wang *zang / spel / viool*
 Calefax:
 Jelte Althuis (contrabas-)klarinet / *zang / spel*
 Ivar Berix klarinet / *zang / spel*
 Oliver Boekhoorn hobo / althobo / *zang / spel*
 Raaf Hekkema saxofoon / *zang / spel*
 Kaspar Snickers fagot / *zang / spel*

Regie: Annechien Koerselman
 Algemene artistieke leiding: Romain Bischoff
 Dramaturgie: Wout van Tongeren

www.silbersee.com / www.calefax.com

Dijkdrift is het eerste deel van de trilogie *Eilanden* die Jibbe Willems voor Silbersee schrijft en waarvan de volgende delen in 2018 en 2020 verschijnen

Michaela
 Els
 J & L
 Tieno
 Maciej
 Ok.
 B. Cl.
 A. Sax.
 Ch. Cl.
 Bas.
 B. Dr. (Macsp)

181

Jibbe Willems (Arnhem, 1977) is afgestudeerd aan de Toneelacademie Maastricht. Als toneel-schrijver werkte hij onder andere voor het Nationale Toneel, Oostpool, De Utrechtse Spelen, Het Zuidelijk Toneel, Frascati, De Toneelschuur en Toneelgroep Maastricht. Zijn werk is vertaald en opgevoerd in Rusland, Brazilië, Zuid-Afrika, Duitsland, Spanje, Suriname en zelfs België. Iedere maand is hij te zien in de satirische theatershow *De Orde van de Dag*. In 2015 trad hij aan als huisschrijver van Toneelgroep Maastricht.

www.jibbewillems.nl

Toneelwerk
*Dijkdrift** – 2016
Made In Here – 2016
Mariken – 2016
De Marginalia – 2016
The Tourists – 2016
Geef Rio maar de Schuld – 2016
*Iets van Troost** – 2015
*Othello** – een vrije vertaling – 2015
*Motief knokpartij bruiloft nog steeds onbekend** – 2015
*Waar het vlakke land gaat plooiën** – 2015
*Leo @ Lena** – 2014
*The Truth About Kate** – 2014
En Hier Is Lijf – 2014
*Naar de hemel wijzen** – 2013

Conversations with my Mother – 2013
Gluren – 2013
Het Water en de Wees – 2013
Kid Dynamite – 2013
Tussentijd – 2013
Lachgas – 2012
Kabel – 2012
Raven – 2012
Noem hem Pinokkio – 2012
Vrije val – 2012
De Achtste Dag – 2012
Nachtmis – 2012, 2011, 2010
Mis voor ongelovigen – 2011
Eindland – 2011
Oscar en zijn moeder – 2011
Iets om van te huilen – 2011
Een goed mens – 2011
Verzet in vreedstijd – 2010
Te koop: schrijver – 2010
Barry – 2010
Texel/Texas – 2010
MAC – 2009
JE KAN JE NIET VERSTOPPEN DOOR JE OGEN
DICHT TE DOEN – 2008
Schrikkeluur – 2008
De negende cirkel – 2008
Pop – 2008
Taxi – 2008
Antigone – 2008
Apocalypso – 2008
Tekst en eten – 2008
Scharrel – 2008
De Rattenvangster – 2007

TestosterTony – 2007
Roest – 2007
Zee van gras – 2007
Lola – 2007
Terrorisme voor beginners – 2006
Route du Soleil – 2006
Galaxica – 2005

Raaf Hekkema (1968), saxofonist en componist. Meervoudig prijswinnaar Raaf Hekkema geeft ongeveer honderd concerten per jaar over de hele wereld, waarbij hij voornamelijk arrangementen en werken van eigen hand uitvoert. Voor zijn solo-cd *Paganini Caprices for saxophone* (MDG, 2006) werd hij onderscheiden met de titel 'Instrumentalist of the Year' door het Duitse Echo Klassik. Als solist trad hij op met diverse orkesten en gaf hij masterclasses in vele landen. In 2014 verscheen de cd '*Bach Partitas for Saxophone*' bij Challenge Classics, gelijk met de bladmuziek, uitgegeven door Schott Music. Hekkema is medeoprichter van Calefax Rietkwintet (sinds 1985), waarvoor hij honderden bewerkingen schreef die veelal op cd verschenen zijn. Calefax put zijn repertoire uit negen eeuwen muziekgeschiedenis, westers en niet-westers, van impro tot hedendaagse muziek. De groep speelt op belangrijke concertpodia over de gehele wereld van Zuid-Amerika tot Japan, verschijnt regelmatig op internationale radio en tv en produceerde een omvangrijke collectie cd's. Raaf Hekkema is sinds 2015 als hoofdvakdocent saxofoon verbonden aan het Koninklijk Conservatorium Den Haag.

www.raafhekkema.com

Voor meer informatie over de bladmuziek,
zie www.dijkdrift.nl

- # 321 Jibbe Willems
Dijkdrift (libretto – tweetalig)
- # 320 Christophe Aussems @ Els Theunis
Vuur
- # 319 Frank Siera
STRANDT
- # 318 Compagnie de Koe
Wederopbouw van het Westen (in Franse vertaling)
- # 317 Compagnie de Koe
Beckett Boulevard
- # 316 Helmert Woudenberg
Landverrader
- # 315 Michel Sluysmans, Jan Veldman, Vincent van Warmerdam
Not the Tommy Cooper Story
- # 314 Frank Wedekind
Lulu (vertaling Marcel Otten)
- # 313 Magne van den Berg
Ik speel geen Medea
- # 312 Sara van Gennip
Godenzoon
- # 311 Thomas Bernhard
Een feest voor Boris (vertaling Sanne Nouws, Rezy Schumacher)
- # 310 Rik van den Bos
Een coming of age voor bejaarden
- # 309 Hannah van Wieringen
De wand (boekbewerking)
- # 308 Romke Toering
Thúsfront / Thuisfront (Fries / NL)
- # 307 Romke Toering
Thúsfront (Fries)
- # 306 Romke Toering
Thuisfront
- # 305 Ira Judkovskaja
'n Mooie dag
- # 304 Ira Judkovskaja
Grün
- # 303 Kees Roorda
De Wouden
- # 302 Jeroen van den Berg
Breekbaar
- # 301 Judith Herzberg – De Theatergroep
Hoe echt is echt echt
- # 300 Herman Heijermans
Op hoop van zegen
- # 299 Tine van Aerschot
When in doubt, duck
- # 298 Rob de Graaf
Stripverhaal
- # 297 Hof van Eede
Paradis
- # 296 Nikolaj Gogol
De Revisor (vertaling Maaïke van Rijn)
- # 295 Stijn Devillé
Hoop (boek drie)
- # 294 M.A. Boelgakov (toneelbewerking door Alain Pringels)
De meester en Margarita
- # 293 Ger Thijs
Nachtvlucht
- # 292 Jibbe Willems
Iets van Troost
- # 291 Rob de Graaf
Queens
- # 290 Erik Ward Geerlings
zwart/zwart
- # 289 Bruno Mistiaen
Mijn geld is op
- # 288 Freek Mariën
Wachten en andere heldendaden
- # 287 BOG.
GOD.
- # 286 Joeri Vos
Fresh Young Gods
- # 285 Frank Siera
ZELFZUCHT
- # 284 Frank Wedekind
Franciska (vertaling Marcel Otten)

Kijk voor een volledig overzicht op:

www.denieuwetoneelbibliotheek.nl

De Nieuwe Toneelbibliotheek geeft sinds 2009 toneelteksten en vertalingen uit van Vlaamse en Nederlandse hand. De bibliotheek groeit gestaag. De zakboekjes zijn te koop op de website, in boekwinkels, in theaters en uit een boekjesautomaat, maar goedkoper nog via een *abonnement*. Een abonnement is te bestellen op:

www.denieuwetoneelbibliotheek.nl